

NHỊ-THIÊN-DƯƠNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton 38.- Cholon

TELEPHONE No 658

Có bán đủ các thứ thuốc rất nên thân hiệu như sau này:

1. — Kiểm-sắc-bổ-huần (Trị bệnh đờ đặng suy nhược) Mỗi ve giá	2\$ 00
2. — Phụ-khoa Kim-phụng-huần (Đồn bà huyết hư khí suy) Mỗi hộp 2 huần giá	1 00
3. — Hòa-dâm chí-khai (Trị bệnh ho) Mỗi gói giá	0 45
4. — Núi khoa cá-g-cơ-làng (Trị bệnh con nít) Mỗi gói giá	0 25
5. — Thần hiệu phát-lạnh-lạnh (Trị chứng nóng lạnh) Mỗi gói giá	0 16
6. — Bánh cam tích (Trị bệnh cam tích) Mỗi gói 10 bánh giá	0 10
7. — Sưu-độc-linh-dược (Trị bệnh hoa liễu) Mỗi ve thuốc nước và thuốc huần giá	3 00
8. — Thần hiệu uần-ức-thủ (Trị bệnh con nít) Mỗi ve giá	1 00
9. — Thanh-lạng huần (Thuốc xài) Mỗi ve giá	0 10
10. — Phong thấp c. a. dược (Thuốc dân trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miễn giá	0 20
11. — Sanh-phát-lá-thổ-giàu (Thuốc nước xức cho nước lã) Mỗi ve giá	0 30
12. — Bạch-tuốc-cao (Trị các chứng bệnh đau đầu) Mỗi ve giá	0 60
13. — Bạt độc dược cao (Trị bệnh Ung-thư ung-nốt, ghê chốc) Mỗi ve giá	0 30
14. — Trần-châu-phần (Trị bệnh ỉn đờ tiêu phồng nước sôi) Mỗi ve giá	0 35
15. — Tễ sanh dược thủy (Trị các chứng bệnh cảm mạo, chói nước và thời-khí) Mỗi hộp giá	0 19
16. — Bạch thọ gia (Dầu bạc hà) Ve nhỏ giá 1\$ 20 — ve lớn	0 40
17. — Tiếng dược cao (Trị bệnh lạt) Mỗi thế giá	0 30
18. — Châu phần sanh cơ tăng (Trị các thứ ghê độc) Mỗi ve giá	0 20
19. — Ngoại khoa trừ độc thủy (Thuốc nước để rửa các thứ ghê độc) Mỗi ve giá	0 20
20. — Nha thông dược thủy (Trị bệnh đau răng) Mỗi ve giá	0 20
21. — Vạn ứng nữ phát trà (Trị bệnh cảm) Mỗi gói giá	0 06
22. — Vi-tê-sanh-trật-đả-huần (Huộc té cây, hoặc đánh đập) Mỗi hộp giá	0 50
23. — Dầu Eucalypti Menthe hiệu Nhị-thiên-Dương, Mỗi ve giá	0 25
24. — Vạn ứng phát đem (Trị bệnh nhức đầu đau bụng tức ngực)	0 10
25. — Dầu đầu khêu (Nhét đầu nóng lạnh sỏ muối) Mỗi ve giá	0 11
26. — Bông gòn thuốc (Để bó rít ghê) Mỗi gói là	0 6
27. — Mộng-tiên-trà (Trà bổ a-phigie) Giá mỗi gói là	1 50
28. — Tây-thi-lộ hương-thủy, Mỗi ve giá	0 40
29. — Lấp chỉ đào hương dược-thủy, Mỗi ve giá	0 30
30. — Vạn ứng nhị-thiên-dầu, Mỗi ve giá	0 28
31. — Sát nha hương-phấn, mỗi hộp giá	0 30
32. — Vạn ứng bổ tá đầu mỗi ve giá	0 20
33. — Cầm-hợp-ninh-thủy bổ thận huần, mỗi hộp sản huần giá	0 90
34. — Dầu chuối	0 40
{ Ve lớn giá	0 20
{ Ve nhỏ giá	0 60
{ Hiệu nhất, mỗi ve giá	0 40
35. — Hoa-lộ-thủy	0 25
{ Hiệu nhì, mỗi ve giá	0 15
{ Hiệu ba, mỗi ve giá	0 25
{ Hiệu tư mỗi ve giá	0 15

Bổn-đường hằng năm giữ một lòng cứu thế tế nhân, cho nên quảng rải hao tốn bạc ngàn mà in ra mấy ngàn cuốn Dược-linh-phục-pháp (chủ cách cứu các thứ thuốc rất kỳ diệu) để dành mà cho thân-chủ; nếu vì nào có ở thì xin, thì Bổn-đường lập tức gửi liền c'àng hề sai sót.

Saigon, Imp. Commerciale C. ARDIN
Tirage: 5.000 exempls

Le Directeur-Gérant: NGUYỄN CHÍ SƠN

Ng. Ch. Sơn

NÔNG-CO MÍN-ĐAM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

PARAISANT LE JEUDI

18e ANNÉE
NĂM THỨ 18
Ngày 17 Mai
1919

農 賈 茗 談

Số 109
Ngày xuất bản 17 tháng 5 năm 1919

MỖI TUẦN ĐĂNG BẢY NGÀY THỨ NĂM

<p>ĐỊNH GIÁ BÁN TRONG CỎI ĐỒNG-DƯƠNG</p> <p>Một năm..... 8 00 Sáu tháng..... 8 00 Mỗi số..... 0 10 Đôi năm..... 0 20</p> <p>ABONNEMENTS France et Colonies</p> <p>Un an..... 20fr.00 Six mois..... 12 00</p> <p><small>Les abonnements sont payables d'avance</small></p>	<p>Chủ nhân:</p> <p>F. CANAVAGGIO</p> <p>Tổng-lý, kiêm Chánh-chủ-bút:</p> <p>Nguyễn-chánh-Sắt</p> <p>Đại-biên:</p> <p>Đặng-thiên-Lãng. — Nguyễn-Văn-Kiều</p>	<p>PUBLICITÉ ANNONCES LÉGALES ET COMMERCIALES</p> <p>La ligne de 10 caractères de longueur... 1\$ 00 Le deuxième des lignes est calculé à raison de 2 sur centimètres contenant les caractères complétés.</p> <p>Pour les annonces commerciales on traite à forfait.</p> <p><small>Chaque ligne est payée d'avance, et les annonces sont publiées d'après leur ordre d'insertion.</small></p>
---	--	--

Direction, Rédaction et Administration: 53, rue Pellerin. — SAIGON.

Ông nào mua báo, xin đóng giùm tiền trước

MỤC LỤC

1. Cáo bạch (tên báo dời chỗ.)
2. Ruột hổ ra, da hổ vào.
3. Mặt lòng trước, được lòng sau.
4. Bò cáo.
5. Thương vụ luật-lệ.
6. Nấu cơm phải trộn với.
7. Một bức thơ đáng ấn hành.
8. Thế giới tân văn.
9. Một tiệc vui tại Gia-định.
10. An tòa xử vụ nước mắm giã.
11. Giỏi điều gì ai.
12. Yết thị đầu giã.
13. Đồng-dương thời sự.
14. Cuộc xỏ sỏ Mutualité.
15. Vì dân phải tổ.
16. Bưng đặng qui danh.
17. Thời đàm.
18. Cung tụng lương-y.
19. Ai làm được.

房藥大堂天二 NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

TIỆM LỚN TẠI QUẬN ĐÔNG TỈNH THÀNH. — MỘT TIỆM TRONG

Ở mi đường Canton, số 38, Chợ-lớn. — Téléphone N° 358

PHU-KHOA KIM-THYNG-HUON

Phẩm mà đến là khác
hơn đồng dạng thì chỉ
có 2 dấu: 1) đường-
kinh, 2) sanh-đề mà
thôi. Nên kẻ muốn
sanh con thì trước hết
phải lo cho đường-
kinh đến đàng. Nếu
đường kinh chẳng đến
thì khó mà có thai cho
đặng, hay là phẩm nhiều,
hoặc bởi ngoại-âm,
lục-dâm, hoặc tại lo,
rối, buồn-bực, ru-huật
trong lòng, làm cho
khí huyết hao mòn, sanh nhiều chứng bệnh, đến
cũng do nơi đường kinh không đến mà ra.

Tiệm tôi đây, từ ngày dựng phương thuốc mìn-
nhiệm của ông Tô truyền lại đến nay, bằng gia
lông của giúp cho đời, lựa những thuốc thì, gia
công chế ra mà làm huyền để trị cho các chứng
bệnh đến-bà đến đàng đặng hết.

Còn như bình thì mà thường uống thuốc này,
thì khí huyết đầy đủ, chẳng hề sanh bệnh, mà
rối sanh con để cháu cũng nhiều, chỉ như đời-bà
có thai mà uống thuốc này, thì lại đặng an thai
hảo sản, chẳng sanh con ra đặng mạnh mẽ nữa,
hay là một phương thuốc rất hay, để trị các chứng
bệnh đến-bà hiệu nghiệm như thần đó.

- 1) Đường-kinh hoặc trời, hoặc sự, hoặc ít, hoặc nhiều;
- 2) Bạch-đãi, Bạch-đêm, ra hoai không dứt;
- 3) Đường kinh hoặc vàng đục, hoặc đen bám;
- 4) Khí huyết đều hư, đường kinh không có;
- 5) Hoặc đường kinh ra nhiều quá, như mưa
lầm lầm;
- 6) Đường kinh đi nghịch, sanh ra thổ huyết,
trong bụng thì đau;
- 7) Thân thể chẳng yên, xây-xâm một ngày,
ăn uống không tiêu;
- 8) Đau lưng, mũi chảy, vàng mắt, ốm gầy;
- 9) Thai động chẳng yên, trong bụng đau hoai
đỏ đỏ rồi 4 huyết mà đau, hoặc là-cha
không ra.

Mỗi ngày: Mỗi ngày phải uống 1 hũn, uống

trước trà. Cần đến-bà để thì phải dùng nước
đãi con thì mà uống với nước thuốc.
CỬ-ÂN: Những đồ sông-sít, lạnh lẽo, cũng
là đồ rang-nướng nóng này, độc-dịa chẳng nên
dùng.

Mỗi hộp 2 hũn, giá là..... 1 \$ 00

THUỐC SANH ĐƯỢC THỦY

Hiện nay là đời Y-học phát minh,
cho nên nghề Y-thuật đã nghiên cứu
càng ngày càng tinh hơn nữa, nhưng
mà đời càng tiến hóa chừng nào, bệnh
lại càng sinh nhiều chứng lạ lùng chừng
này, cho nên phép làm thuốc cũng phải
lựa cơ mà chế luyện thì mới thích hợp
với người. Nay Bản-đường có chế một
thuốc nước này rất hay thần diệu
còn trị các chứng kể ra sau này:

- Về các chứng ban,
- Bốn mùa cúm mạo,
- Nóng lạnh như đầu,
- Thời chứng dịch hạch,
- Hoạt loạn mưa là,
- Đau bụng sinh bụng,
- Trùng phong trùng đâm,
- Bất tỉnh như sực,
- Cảm gió sanh ho,
- Kiết máu kiết đâm,
- Nhiệt mỗi cổng mình,
- Tinh thần bất bại,
- Trùng thử phát nóng,
- Thủy thổ bất phục,
- Vị chẳng tiêu hóa,
- Bi ghê dạ sống,
- Son phong chanh rét,
- Đa ngứa nổi sần,

CÁCH DÙNG: Người lớn mỗi lần
uống nửa ve, bệnh nặng phải uống nhiều
hơn. Con nít mỗi lần uống từ 15 giọt
đến 20 giọt. — Con nít chưa đầy 6 tháng

uống 6 giọt, uống với nước trà cả nửa
giọt thì uống một lần, trong uống ngoài
thoa, rất nên dùng nữa.

Mỗi 10 ve..... 0 \$ 10

Mỗi 10 ve..... 0 \$ 10

NHI-KHOA-CANG-CO-TANG

Chữ trị con nít cấp mạng kinh phong, các
chứng bệnh của con nít kể ra sau này:
Cảm mạo thượng hàn, mình nóng, mặt đỏ,
đám ngân chán con mắt lờ lờ, hoặc trợn trắng,
cứng răng, cứng hàm, bắt tỉnh như sực, miệng
mũi trắng khô, trong ruột đau thối, hơi thì khô
khè mà làm ra ho, hoặc khóc đêm và giật tay giật
chơn, đường đại tiện đen, hoặc miệng mồm khô
khàn lại hay khác nước, hay là chứng CẤP-KINH-
PHONG phải dùng nước trà mà uống với thuốc
tán này.

Còn như thoát nóng, thoát lạnh, khi mùa, khi
1) rút tay, rút chơn, da mặt xanh, vàng, mặt, ốm
gầy, khô khè, cơ sục, ăn uống chẳng đặng, hoặc
có nước mắt đêm ngủ con mắt không nhắm,
đường đại tiện tiểu không trôi, tay chơn lạnh
ngắt, rét lâu chẳng hết, hay là chứng MANG-
KINH-PHONG, phải dùng nước gạo rang mà
uống với thuốc tán này lập tức thấy hiệu nghiệm.

Cách dùng: Con nít trong tháng tới 3 tháng
uống mỗi ngày 1 gói phân làm 2 lần. Từ 4 tháng
tới 12 tháng mỗi ngày uống 1 gói. Từ 4 tuổi sắp
lên mỗi ngày uống 2 lần mỗi lần 1 gói. Còn con
nít ngày thường muốn nó ăn chơi thì mỗi ngày
cho nó uống nửa gói, uống với nước trà thì trẻ
đặng các chứng bệnh và mạnh mẽ trong mình.

Mỗi gói giá là..... 0 \$ 25

BẠCH TRỰC CAO

Thuốc này để trị các bệnh lậu, hoặc
đái gắt, lậu máu, hoặc trắng hoặc vàng,
hoặc lậu kế lậu huyết chảy ra đấm đẽ,
cứ theo phép mà dùng thì hết, lại trị
được các chứng bệnh khác.

Trong mỗi hộp đều có chỉ cách dùng.
Mỗi hộp giá là..... 0 \$ 60

TRẠI THỢ MỘC MICHEL Nguyễn-hiệp-Hòa TẠI-CHỢ LÁI-THIÊU

Tại trại tôi có đóng sẵn các món là:
Bàn ăn mặc-dá dài, có chân hai kiềm. — Bàn
ăn mặc-dá tròn có kế thành. — Bàn
ăn mặc-gỗ liền 4 kiềm. — Bàn tròn 4
trụ mặc-dá. — Bàn tròn 4 trụ mặc-dá.
Bàn xây cốt mặc liền. — Bàn lao 12 trụ.
Bàn khách (salon). — Bàn rượu (apéritif)
3 kiềm. — Váng một chơn tiện, văng gỗ
hai, và văng ba Tủ thờ, cần ba kiềm;
Tủ áo, Tủ rượu (buffet); giá nón dù
(Porte parapluie et chapeau), Trụ kiềm
(colonne) ghế bàn-chè Banquette, ghế
ngồi 5 kiềm, ghế Bàn nguyệt, bàn viết
3 kiềm, văng một bảng đá trắng có chơn
tiện.

Làm theo kiểu kim thời, bằng cây
trắc, cầm lại, gỗ, toàn là cây danh mộc,
thợ làm khéo léo tinh xảo, không giá đối.
Xin quí ông có muốn dùng các món
đó chừng dọn trong nhà, thì xin gửi thợ
hay là thân hành đến tại tiệm tôi, tại
chợ Lái-thiếu đường ra Công-xi-hoa
(Ahaltoir), hoặc mua hay là đặc, thì tôi
sẵn lòng làm mau và vừa theo ý quí vị.

CHỮ-TRẠI-MỘC
Sơn-khất

Lời Rao

Kính cùng tên bằng quan khách đặng
hay: Nhà ngũ hiệu DƯƠNG-HUB-VANG-
PHÁP, ở đường AMIRAL COURBER, môn
bãi, 58, Saigon, phòng vệ sạch sẽ tinh
anh, đã rộng rãi mát mẻ, mà giá tiền rẽ
hơn, lại quan chánh Saigon, rất tiện
để cho quan khách tới lui, xin rộng
lòng thì an một chiến thì sẽ rõ trong tiệm
chúng tôi là hiện kính si là thế nào.

ANTOINE BÀU, gác kính,
N° 58, Amiral Courber.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG PHARMACIE ASIATIQUE

38, Rue de Canton - Cholon

Tiệm chính ở tại Quảng-dông, ông Trương-y Vi-th-Sanh chế ra

Sưu-Độc-Linh-Dược (THUỐC TRỊ BỆNH TIỆM-LA)

Bệnh Hoa-liều là một mạt giặc lớn trong đời văn-minh thế giới, hề mang lý
nó, ăn chẳng biết ngon, ngủ không yên giấc, ấy là một giặc bệnh rất thâm, rất độc,
cho nhân-quần xã-hội. Bởi vậy cho nên từ xưa đến nay những anh hùng hào kiệt,
có nhiều người vì nó mà phải bỏ mình cùng tuyệt giống, hoặc đi truyền lại cho vợ
con, ấy cũng đều tại dùng lầm phương thuốc.

Chớ như tiệm tôi đây, từ ra làm thuốc đến nay, vẫn trị các bệnh Hoa-liều cũng
đã nhiều, gần khắp trong thế-giới, cho nên mới thấy đặng nhiều cái mới lạ mà
nghiệm ra, vì có nhiều thầy trị bệnh Hoa-liều thì hay dùng những vị Bả-đậu-sương
mà xỏ cho mạnh, hoặc dùng vị Thủy-ngân mà dâng xuống, như vậy thì chẳng những
là hại thân mà lại không còn sanh con nữa đặng, ắt phải tuyệt giống tuyệt nòi, cái
sự hại ấy rất to. Vả chẳng thế cái độc mà nó vào mình, thì nó cứ vào theo này nơi
mạch máu, chứ không phải là ở loại một chỗ, nếu xỏ như vậy mà xỏ ra mấy nơi
mạch máu thì nó chấu thâm đặng? Bả quả là lúc cái nhiệt độc nó đương hành
mà cho xỏ ra, hoặc cho nó hạ xuống, đặng mà làm cho bệnh giảm xấp thì đó mà thôi,
chớ nói lạnh chớ độc ấy hay là mạnh trong mình lại hại thân thì là làm to làm đó.

Bởi tôi xét về các cơ ấy, nên phải tìm các phương hay và hiệp với các ông
Lương-y đặng nghiên cứu các chứng bệnh ấy mà chế thuốc này ra đây, để mà
cứu người và giúp đời, và lại tách thuốc cũng là hòa-bình, không như các thuốc xỏ
lầm, bệnh nặng thì mỗi ngày xỏ hai lần, còn bệnh nhẹ thì mỗi ngày xỏ một lần, không
đau bụng, cũng như thể người mạnh lại dần vào các nơi mạch máu mà đuổi các
chứng độc, hoặc theo mô hôi, hoặc theo đường tiểu tiện, hay là hơi thở mà ra.
Đều cho người không phải bệnh Hoa-liều mà uống nó, thì nó cũng làm cho huyết dịch
sạch sẽ, ăn đặng nhiều, ngủ yên giấc và sửa diện-mạo sáng láng, tinh-thần khỏe
khỏe.

Chữ trị các chứng bởi bệnh Hoa-liều kể ra sau này:

- Phong thấp đau xương,
- Tim-la lở loét,
- Đau bệnh hột-xoài,
- Huyết khô huyết độc,
- Ghê độc lỵ lỵ,
- Hạch nơi chỗ độc,
- Bản thân hết toại,
- Đương-mai mẹ muộn,
- Ung thư bọt ghê,
- Lát voi lát đồng tiền,
- Vỏ danh thủng độc,
- Các chứng độc ngoài da,

Như ai có bị mấy chứng bệnh này thì xin đờng có tiết tiền, hãy mua mà uống, vì
thuốc này trừ dứt nọc chả gì còn tái đi tái lại nữa. Cách dùng: Mỗi bữa cơm mai
uống thuốc nước một muỗng, và tối trước khi ngủ một muỗng. Còn thuốc hươu,
uống mỗi lần ba hươu sau khi ăn cơm trưa và tối, phải tắm mỗi ngày một lần và
phải cứ ăn đồ chua, đồ sống sít.

Mỗi ve thuốc nước và thuốc hươu giá là..... 3 \$ 00

Nhà in và nhà bán sách

HUYNH-KIM-DANH
12 - 14, Rue Catinat - Saigon

Kính lời công lực chân chur qui-ông qui-bà được rõ, nghề bán sách và nhà-in của tôi xưa nay mà được bền vững, thiết: công nhờ qui-ông qui-bà có lòng tốt mà giúp tôi mới nên việc, thiết tôi thêm cảm ơn công. Nay tôi mới mở thêm một cửa hàng buôn bán tờ lụa ở các kiếu hàng Tây, hàng Bắc hàng Tàu, hàng Xiêm, hàng Nhật-bản cùng là ren, nón Tây và đồ đồng, thì tôi chắc rằng qui-ông qui-bà cũng sẵn lòng giúp tôi cho nên việc luôn. Cái xin qui-bà có lòng hiếu cổ mà giúp cho cuộc thương-mại của người đồng-bang càng ngày càng mở man thành phát; mai sau mà có được cuộc buôn to, thì tiền bạc ấy cũng luân chuyển nội xứ Nam-kỳ chứ không lại ra xứ khác, nhưng tôi là phận đơn-bá thiếu trí, những lời tốt to ra đây hoặc có lời lầm chỉ thì tôi cũng xin qui-ông qui-bà miễn lỗi cho tôi. Vì tôi thấy mấy chú khố và mấy chú chà tới xứ ta đây đều nhờ nghề buôn bán mà làm giàu to, còn đồng-bang ta thì cứ ngồi khoanh tay mà ngó, để cho bọn ấy họ lợi hơn. Nay đồng-bào ta ngoài Bắc-kỳ đã dặt nhiều thứ tờ lụa rất khéo mà lại chắc và óng, lại cũng có y rờ hơn hàng ngoại quốc. Nên tôi tưởng đồng-bang ta cũng sẽ bắt lòng dùng những tờ lụa xứ ta mà giúp cho công nghệ xứ ta cho mau hưng vượng.

Mme Vro HUYNH-KIM-DANH
Cán khải

«OMÉGA»

Là một thứ đồng-hồ trái qui khố tốt thượng hạng và qui báu vô song.

MỘT MINH HANG
E. GAFFORT

Ở tại đường Catinat - Saigon

có bán mà thôi.

ở tại đường Catinat
SAIGON
CÓ BÁN MA THỜI

NAM-KỲ CHỈ CUỘC
CÔNG-TY

Lò làm giày Nam-kỳ hiệu là Nam-kỳ chỉ cuộc công-ti, nay lập đã gần thành rồi; nên kể từ ngày nay đã khởi sự mua các thứ giày lộn và giẻ rách. Lục-châu như ai có giày lộn bất kỳ là giày chi, hoặc giẻ rách như là giẻ vải, giẻ uạ, thì công-ti đều mua hết.

Giá mua như vầy:

- 1° Giày lộn mua 2\$00 mỗi 100 kilos.
  - 2° Giẻ rách lộn lạo mua 3\$00 mỗi 400 kilos.
  - 3° Giẻ rách trắng hết mua 4\$00 mỗi 400 kilos.
- Trừ ra nỉ và giẻ đen thì không mua.

Như ai có các thứ giày lộn và giẻ rách đã nói trên đây, xin hãy đem đến tiệm ngân của Công-ti tại Saigon, đường d' Adran, số 28 mà bán, thì sẽ có người Đại-lý mua cho.

PARFUMERIE-COFFEUR-CHAPELLERIE
« Michel THO »
93, Rue Catinat - Saigon

Thăm bản nôm, đá, gậy cầm tay, đầu và xà bông thơm, phần thoa mặt, vở, giấy lung giá, đường Catinat số 93, ngay nhà in và bán sách của ông C. ARDIN ex Fils (Imprimerie Librairie Commercial) có phòng hút tóc sạch sẽ, giá rẽ.

Liền in-éc thứ 28, sách, cần dùng trong Làng Tổng, bán sách về cho học trò, mực viết v.v. bán thơ, truyền đủ thứ, sửa may máy may viết các hiệu.

Lục-châu quân-tể mua mua món chi, tiệm tôi không có thì cũng sẵn lòng mua đũa cho có mà gọi chẳng nề công.

Michel LE-VAN-THO.

DAU ESSENCE HAY LAM

Tại tiệm Nhự-Thiên-Lương, trước cửa bán

Mỗi ve ..... 0\$25
Mười ve 2 40

CÓ MỘT MINH HANG

ĐENIS FRÈRES

làm Đại-lý, có

trữ hộp quẹt

hiệu này nội cõi

Đông-Dương

mà thôi.

Hộp quẹt này gọi bán là khắp nơi, có một sự nhỏ một hộp mà thôi.

NÔNG-CO MIN-ĐAM

Gáo bạch

Kính cùng liệt vị khán-quan được rõ: kể từ ngày nay Báo-quan Nông-Cổ Min-Đam đã dời về đường Pellerin số 55 rồi, không còn ở chỗ cũ nữa.

Vậy từ đây như chur qui ông, hoặc muốn thương nghị đều chỉ hãy đến tại đó; hoặc muốn gửi thơ cho báo-báo thì xin để báo như vầy:

MONSIEUR LE DIRECTEUR
du « NONG-CO MIN-ĐAM »
55, Rue Pellerin, 53
Saigon.

Còn như muốn gửi dây thép thì để tắc như vầy tiện hơn, mà cũng nhẹ bớt cho chur qui-ông một phần lớn phí: Nongcomindam Saigon.

N. C. M. Đ.
cán bạch

Ruột bỏ ra, Đa bỏ vào

Cuộc vận tải là một cuộc rất yêu hệ cho đường kinh-tế và cũng là một cuộc rất cần kíp về sự bảo thủ quyền-lợi cho nước nhà. Các nước văn-minh bên châu-Áu, châu-Mỹ đầu đầu cũng toàn đặt đường xe lửa khắp cùng trong nước, rồi lại còn đào kinh xẻ rạch phủ thêm nữa, cho để bề chở chuyên vận sản trong các tỉnh đem ra đây hải khẩu và chở hàng-hóa đem rải cùng trong xứ. Họ đường vận tải được tận chứng nào thì cuộc công nghệ trong xứ thêm

mở mang và cuộc thương mại càng phát đạt. Trong lúc có giặc những đường vận tải lại còn tiện lợi cho binh cơ hơn nữa. Ai cũng thấy rõ trong năm 1914 khi Âu-châu khởi chiến, A-lơ-mã nhờ có đường xe lửa nhiều nên mới kéo binh ra biên cương trước Đại-Pháp được. Còn Nga-lê-tư chiêu binh chạm trẻ ấy là tại đường vận tải trong xứ không được thông.

Trong Đông-dương ta đây như là ngoài Bắc-kỳ và Trung-kỳ, rên Cao-man và Lèo có nhiều tỉnh thổ sản nhiều thứ rất qui báu, song nhơn dân chưa hưởng những tài nguyên ấy được là vì thiếu đường xe lửa chuyên Đại-Pháp khai hóa cho ta tuy công phí rất dày, song cũng chưa khai thông cho ta cho được. Trong Nam-kỳ đất sự chỉ nhờ kinh rạch mà chuyên vận thổ sản và hàng-hóa. Ngoài Bắc-kỳ trong các tỉnh ở miền đất thấp gán bề biển nhờ có sông rạch nhiều nên dân cũng tiện bề chở chuyên. Ấy vậy cả ở Đông-Dương duy có hai chỗ ấy là thanh vượng hơn hết, dân sự giao thông đã dễ mà hàng-hóa chở chuyên cũng tiện.

Trong Nam-kỳ có hãng tàu Nam-vang và Lục-tỉnh (Messageries Fluviales) sấm tàu lớn nhỏ đủ thứ để chở thơ, chở hành-khách cùng là hàng-hóa khắp trong các tỉnh. Khách-trú dóm thấy xứ ta kinh rạch nhiều, sự sấm tàu mà vận tải là một môi lợi rất nên bạo đại, bởi đó cho nên họ mới hùng vốn mà đóng tàu

càng ngày càng thêm nhiều mãi. Hiện nay trong các tỉnh chỗ nào cũng có tàu khách-trú chạy, số tàu của khách-trú tính hết thì muốn nhiều hơn số tàu Tây. Mây hội luân-thuyền của khách-trú hội nào cũng phát đạt. Đông-bang ta sanh trường nhằm chỗ có sấm một môi lợi rất lớn, mà chẳng biết lập thể chỉ dạng hưởng mỗi lợi ấy, để giao trọn cho người, nghĩ rất tiếc thay, nghĩ rất buồn thay!

Ngoài Bắc-kỳ may có ông Bạch-thai-Bưởi sấm tài kinh-tế, có chỉ sấm hùng-hào, dóm thấy trong mây tỉnh ở gần bề biển cuộc vận tải là đại lợi, nên mới xướng ra lập hãng tàu đồ, ban đầu nhỏ, lần lần đóng tàu thêm, sau lại mua hết tàu của hãng Marty nữa, hiện nay đã thành một hãng luân-thuyền rất nên to tác, có đủ tàu nhỏ chạy sông, tàu lớn chạy biển, có sấm ụ sửa tàu, có khí-cụ bị tíc. Tuy ngoài Bắc-kỳ có hai hãng tàu của Langsa là hãng của ông SAUVAGE và hãng của ông ROQUE, song mỗi hãng mỗi chia đường và phân ngày n'au mà chạy, cho nên cả ba hãng đều có lợi cả, khỏi sanh đều tranh cạnh.

Mới tháng trước đây trong báo « Eueil Economique » có nói rằng, ông Bạch-thai-Bưởi muốn mở rộng hãng mình thêm nữa, nên có tính mua hết tàu của ông Roque. Ông Roque đã chịu bán lại hết cho ông Bạch-thai-Bưởi và trị giá là hai triệu rưỡi quang tiền Tây. Những đàng ưu-thể miễn thời trong Nam-kỳ ghe phen đã

than tiêc vì mỗi lợi vận tài về tay khách-trú, nay nghe có ban đồng-bang nơi đất Bắc kinh-dinh một cuộc như vậy, ai ai cũng hớn hở vui mừng. Chẳng dè thầy trong báo «*Avenir du Tonkin*» ngày 25 Mars nói rằng việc ông Roque tính bán hàng tàu lại cho ông Bạch-thái-Bưởi đó không thành tru được, có lẽ tại Chánh-Phủ ngăn cản, vì e rằng hiện nay hàng tàu ông Roque chạy nhiều đường yêu hệ về sự độ binh, nên không lẽ để giao trau quyền vận tài trong mấy đường ấy cho người Annam được. Đã bết Chánh-Phủ chẳng hề có nghĩ lòng trung-thành của ông Bạch-thái-Bưởi được; vì ông là một tay kinh-tế lão thành, có công giúp ích cho sự khai-hóa xứ Bắc-kỳ, mà ông lại có ba người con cho học bên Đại-Pháp thầy đều có khoa mục, thầy đều tập trí thức tánh tình theo người Langsa. Nếu ông là một người phản nghịch, không chịu theo giáo hóa nước Pháp, thì ông há cho con học tập trí tài nước Pháp hay sao? Đã vậy mà Chánh-Phủ Đại-Pháp tuy lấy nhơn chánh mà trị dân, song nếu nhơn dân không biết cảm hóa nhơn huệ ấy, lại còn sanh tâm phản loạn thì Chánh-Phủ há dung thứ hay sao? Nay ông Bạch-thái-Bưởi được thung dung mà quảng khai cuộc vận tài rất đồ sộ nơi đất Bắc thì rõ ràng Chánh-Phủ chẳng hề nghĩ lòng ông Bạch-thái-Bưởi bao giờ. Mà nếu không nghĩ sao lại không muốn cho ông Bạch-thái-Bưởi mua trọn hết hàng tàu của ông Roque?

Hoặc là tại lệ luật buộc hệ trong mây đường yêu hệ về sự độ binh thì quyền vận tài phải để riêng cho người Langsa mới được. Ông Bạch-thái-Bưởi chẳng phải là dân Langsa nên không được lãnh trọn quyền vận tài trong mây đường ấy. Nếu quả có luật như vậy thì đồng-bang ta phải vàng chịu chẳng còn nói chi được nữa. Chánh-Phủ lập luật như vậy thì hay lắm đó; nhưng mà rât tiêc vì luật ấy không thi hành trong Nam-kỳ này, nên để cho Khách-trú đọc ngan muốn sắm tàu chạy ngả nào cũng được cả. Kể sơ mà nghe: trong Nam-kỳ đường từ Chaudoc qua Hatien, đường từ Bạc-liêu xuống Camau, đường từ Cholon xuống Gocong, đều là đường yêu hệ cho binh cơ cả thầy, mà sao trong mây đường ấy lại cho phép Khách-trú được quyền vận tài một mình, không có chiếc tàu Langsa nào hết? Và Khách-trú là kẻ kiêu-cư xưa nay thường háy cạnh tranh với hãng tàu Langsa (Messageries Fluviales) chứ chưa có tỏ lòng yêu dẫu Langsa lúc nào hết, lẽ đâu Chánh-Phủ lại dãi họ trọng hơn, đem lòng tin cậy họ hơn người Annam là con nười của Đại-Pháp? Vậy bọn-báo xin chánh-Phủ háy vui lòng cho phép dân Việt-Nam thông thả mà quảng khai kinh-tế, vì thế mà người Annam cũng là ruột người khách-trú cũng là da; nếu ruột bỏ ra mà da bỏ vào thì tội nghiệp cho dân Việt-Nam là con nười nước Đại-Pháp làm nào.

N. C. M. Đ.

Mắt lòng trước, được lòng sau

Kinh cùng liệt vị Khán-quan được rõ: Từ đây sắp về sau tờ Nong-cổ Min-Đam nhưt định không bán chịu cho ai nữa hết; Hệ vị nào có lòng tốt muốn giúp cho Bôn-báo được về vang, thì mỗi khi mua xin háy gởi mandat theo liền. Hoặc gởi thư mua trước rồi đòi ba tuần sẽ gởi bạc sau cũng tốt. Nếu được Báo rồi trong hạng một tháng mà không gởi bạc thì bôn-báo không gởi nữa. Thà mắt lòng trước mà được lòng sau, lại bớt được cho bôn-báo một phần tôn hao về việc gởi tin lịch vị đoái tình.

NONG-CO MIN-ĐAM

Bỏ cáo

Những người hồn-quốc, hoặc là linh-tập, hoặc là kẻ làm công hay là người làm thợ mà đã cho trở về Nam-kỳ, thì lễ bước chừa lều bỏ lại đã cho đến đến chỗ để riêng người tân-đạo là nơi có đặt người liệu lý việc thần phật cho.

Những linh-tập chưa mãn khóa thì giao hườn lại cho đảng Bình-chánh, còn linh-tập mãn khóa, những người làm công và làm thợ thì đã có lương-y khám nghiệm rồi thì đều đi trở về hương-quán.

Ái có bình thì cho vô nhà thương Chy-quán.

Những người hồn-quốc đã cho trở về các tỉnh thì ở đâu đều có tội tiếp rước theo đó, có Quan chủ Hội Chánh-bộ Sài-gon chưa

Nếu Quan chủ Hội Chánh-bộ Sài-gon chưa có liệu biện, thì hội Bôn-tính phải cắt

vấn mỗi người hồn-quốc mới trở về mà khi phải mất tội đão-trưởng, hoặc tội giết-đạo; chứ người không buôn bán có nghề nghiệp, thì bị chữ nợ biên-mãi tài-sản hết thì thôi, chứ không mất tội chết (chữ giải-ranh khoản này.)

3° - Những việc của người buôn bán làm, nếu xảy ra việc tranh tụng, thì luôn luôn phải đem đến tòa Thương-vụ xử còn các việc người không buôn bán thì đem đến tòa hộ xử, trừ ra khi nào việc đó thuộc về thương-nghiệp, thì khi ấy, mới đem cho tòa Thương-vụ phán đoán mà thôi.

4° - Người buôn bán khi bán chịu đồ ghô người ta mà không đòi, để quá hai năm thì không phép đi kiện được; còn người không buôn bán, nếu có bán chịu cho ai vật chi, trong kỳ 30 năm háy còn phép kiện đòi được.

5° - Người thiếu nợ lúc bị biên-mũi sự-sán, nếu người chủ nợ là người buôn bán nhờ thì người chủ nợ ấy được chiếu sớ mà lấy trước sớ, nếu người thiếu nợ mua chịu trong sáu tháng chi, còn như người chủ nợ là người không buôn bán, thì người ấy được chiếu sớ mà lấy sớ tiền người thiếu nợ mua chịu trong một năm chi hết.

6° - Người buôn bán có quyền soạn cớ quan tòa Thương-vụ và cũng dự cớ làm chức sự nữa.

Nói về hạng-chế các quyền buôn bán. - Trong cuộc buôn bán lệ luật có hạng chế vật hay là hạng chế người.

1° - Nói về hạng-chế vật.

Tuy điều thứ 7 luật ngày 2 Mars 1794 dự cáo sự tự-do trong các cuộc buôn bán mặt lòng, nhưng mà hoặc nhơn bởi sự ích-lợi chung cho dân, hoặc bởi sự gìn giữ nước nhà cho yên ổn, nên có bày luật khác mà giảm bớt vài quyền tự-do trong cuộc buôn bán, ví dụ: Trong cuộc buôn bán nha-phiên, muối, thuốc-cung v. v., trong cuộc vận-tải tho-từ, thông-truyền điện-tín, thì nhà nước choán lấy mà làm, không ai được tranh thương; còn như cuộc đặt và bán rượu làm hộp quẹt, làm đường xe lửa, lập hội bảo-thộ hay là tạo công-nghệ chi hiểm nghèo v. v.,

hoặc bị tính-toán tài-phần, lại còn có lệ phải mất tội đão-trưởng, hoặc tội giết-đạo; chứ người không buôn bán có nghề nghiệp, thì bị chữ nợ biên-mãi tài-sản hết thì thôi, chứ không mất tội chết (chữ giải-ranh khoản này.)

3° - Những việc của người buôn bán làm, nếu xảy ra việc tranh tụng, thì luôn luôn phải đem đến tòa Thương-vụ xử còn các việc người không buôn bán thì đem đến tòa hộ xử, trừ ra khi nào việc đó thuộc về thương-nghiệp, thì khi ấy, mới đem cho tòa Thương-vụ phán đoán mà thôi.

4° - Người buôn bán khi bán chịu đồ ghô người ta mà không đòi, để quá hai năm thì không phép đi kiện được; còn người không buôn bán, nếu có bán chịu cho ai vật chi, trong kỳ 30 năm háy còn phép kiện đòi được.

5° - Người thiếu nợ lúc bị biên-mũi sự-sán, nếu người chủ nợ là người buôn bán nhờ thì người chủ nợ ấy được chiếu sớ mà lấy trước sớ, nếu người thiếu nợ mua chịu trong sáu tháng chi, còn như người chủ nợ là người không buôn bán, thì người ấy được chiếu sớ mà lấy sớ tiền người thiếu nợ mua chịu trong một năm chi hết.

6° - Người buôn bán có quyền soạn cớ quan tòa Thương-vụ và cũng dự cớ làm chức sự nữa.

Nói về hạng-chế các quyền buôn bán. - Trong cuộc buôn bán lệ luật có hạng chế vật hay là hạng chế người.

1° - Nói về hạng-chế vật.

Tuy điều thứ 7 luật ngày 2 Mars 1794 dự cáo sự tự-do trong các cuộc buôn bán mặt lòng, nhưng mà hoặc nhơn bởi sự ích-lợi chung cho dân, hoặc bởi sự gìn giữ nước nhà cho yên ổn, nên có bày luật khác mà giảm bớt vài quyền tự-do trong cuộc buôn bán, ví dụ: Trong cuộc buôn bán nha-phiên, muối, thuốc-cung v. v., trong cuộc vận-tải tho-từ, thông-truyền điện-tín, thì nhà nước choán lấy mà làm, không ai được tranh thương; còn như cuộc đặt và bán rượu làm hộp quẹt, làm đường xe lửa, lập hội bảo-thộ hay là tạo công-nghệ chi hiểm nghèo v. v.,

thì Nhà-nước có quyền choán lấy, mà làm công nghệ là cho nhơn-dân khai khẩn mà làm ruộng. Nhà-nước có chức.

2° Nói về hạng chế người.

Có hai hạng người bị hạng chế; Một hạng bị cấm-chức, nghĩa là: Có đủ sức buôn bán song luật cấm làm nghề ấy trong Địa-phần nào mình hành quyền mình, Thí như: Quan Tòa, quan Tham-Biện, quan Lục-sự, Trưởng-Tòa, Nô-tê, quan Lãnh-sự (Consul) mấy Thầy-tu văn văn.

Còn một hạng người bị vô năng (incapable) bởi tuổi tác mình, bởi giống loại mình (sex), hoặc bởi trí độ tánh nết mình, như kẻ Thiểu-niên (chưa đủ 21 tuổi), Đôn-bà xuất giá và kẻ khờ dại điên-cuôn, hoặc kẻ không đủ trí khôn háy là kẻ xài phí vô-độ mà có án tòa cấp người thủ-hộ.

Những kẻ khờ dại, điên-cuôn bị Tòa cấm chi, nếu có làm việc chi thuộc về nghề Buôn-bán, thì mấy việc ấy đều vô hiệu (null), những người thiếu trí khôn háy là kẻ lãng phí (prodigue) mà Tòa có cấp người thủ-hộ, nếu có làm việc chi thuộc về nghề Buôn-bán, mà có người thủ-hộ dự vào, thì việc ấy mới có hiệu được; còn những kẻ thiếu niên (mineur) và đôn-bà xuất giá có khi làm việc buôn bán được như sau đây.

(Sau sẽ tiếp theo)

Nguyễn-văn-Cư

Nầu cơm phải trộn với Là một việc rất quan trọng cho chương-lộc ta

Trong kỳ số 107 nhâm ngày 10 Avril 1919, bôn báo có đăng một bài *Nầu cơm phải trộn với*, song tôi chưa được rõ Nay tôi xin nói rõ hơn cho đồng-bang được dụng.

Nguyễn-ông Lahille là Y-khoa sĩ-sĩ, hiện đang quản-lý sở Thuyết-nghiệm hóa-học (Institut Pasteur) Sài-gon, mới tìm ra được một việc rất quan trọng cho

chương-tộc ta; vì ngài đã thí nghiệm nước trong sông rạch hệ thống ao tại Nam-kỳ đây ít có khi vôi lắm. Bên Đại-Pháp trong một lít (litre) nước thì thường có được từ 100 tới 150 milinh-li-cá-ram (milligrammes) vôi, (1) có khi còn nhiều hơn nữa. Chớ tại Nam-kỳ ta đây, trong một lít nước thì có may lắm cũng chừng 5 hoặc 10 milinh-li-cá-ram vôi mà thôi.

Khi thảo hóa-học thì căn cốt của loài người phần nhiều là vôi, cho nên những đồ ăn uống của loài người họ có vôi nhiều chừng nào thì càng tốt chừng nấy. Bởi nghĩ như vậy cho nên ông Labille mới đoán chắc rằng dân-tộc Việt-Nam ta mà phần nhiều yếu ớt hình vóc nhỏ hơn người Âu-châu đây là tại do ăn nước uống không có vôi cho đủ; chẳng những là nước uống của ta ít vôi hơn nước bên Đại-Pháp mà thôi, gạo lúa của ta đây lại cũng ít vôi hơn lúa mì bên Đại-Pháp nữa.

Ông Labille lại nói rằng: Nếu dân An-nam mà muốn cho được bình vôi cao lớn mạnh mẽ như dân Âu-châu thì mỗi ngày phải khuấy vôi vào nước rồi nấu cơm mà ăn mới được. Lúc ấy tôi có hỏi thì Ngài phải dùng vôi gì, hoặc vôi đá hay là vôi ốc vôi sò, thì nào dùng được? Thì Ngài nói rằng vôi nào cũng tốt, song phải lóng cho thiệt sạch mà dùng.

Khi tôi được thờ Ngài mới tôi đến mà coi Ngài thí nghiệm thì tôi mừng rỡ vô cùng vì việc ngài làm đó là một việc rất trọng hệ đến chương-tộc ta, cho nên hôm đó tôi có hiệp với vài bạn đồng-nghiệp (học) đến thăm Ngài và ngài hỏi giảng luận việc ấy, sau là coi cách Ngài thí nghiệm thế nào cho biết.

Hôm đó Ngài lấy 2 cái nồi, một cái thì đựng 250 cá-ram gạo trắng, 400 cá-ram nước, rồi cân 60 milinh-li-cá-ram vôi trắng thường vôi cho thiệt sạch, đổ chung vào mà nấu; còn một cái thì đựng gạo và nước cũng bằng nồi kia, song không để vôi, nấu nước không vôi gạo mà thôi. Khi chín rồi đổ cơm ra

(1) Một lít-lô là 1 ngàn Cá-ram (Grammes) một Cá-ram là 1 ngàn milinh-li-cá-ram.

cán thứ hai nấu cũng bằng nhau, mỗi nồi cũng được 380 cá-ram cơm. Nếu coi cho thiệt kỹ thì thấy nồi cơm có trộn vôi đó cái màu cơm có hơi đục đục một chút, còn nồi không trộn vôi thì màu cơm trắng trong; nhưng mà bứt, hoặc ăn vào miệng thì chẳng thấy có mùi chi phân biệt nhau cả; ăn cũng như ăn cơm thường.

Thầy việc thí nghiệm của ông Labille đây rồi tôi nghĩ lại cái tục ăn trâu và nấu bắp phải có sủ vôi của dân Việt-Nam ta, lại thêm nghề làm bánh của dân-bà An-nam cũng thường hay dùng nước tro hoặc nước vôi mà làm; thì tưởng có khi cách mấy ngàn năm xưa những đấng tiên-giác ta cũng có ông nào vẫn đã phát minh trong việc ấy rồi chăng. Nhưng tiếc vì ta không có sử sách lưu truyền, nên cũng khó mà truy nguyên cho nổi được.

Vậy nay nếu ta muốn biết việc thí nghiệm của ông Labille đây có kết quả được chăng thì ta phải lựa hai lớp hành-nhĩ để riêng ra mà nuôi thử; một lớp cho ăn cơm thường, còn một lớp thì cho ăn cơm nấu có trộn vôi. Trong ít năm coi thử lớp nào bình vôi cao lớn và mạnh mẽ hơn thì ta đủ hiểu.

Tuy nói thì nói vậy chứ ông Labille là một vị Y-khoa tân-sĩ có danh, Ngài lấy hóa-học mà đoán chắc thì cũng đủ cho ta tin được.

Về lại sự nấu cơm mà có trộn vôi đây là một việc dễ làm, chẳng khó nhọc chi, mà cũng chẳng phải tốn công hao của là bao nhiêu mà ta làm không được. Vậy nay tôi xin khuyên đồng-bang ta những người có chí lo đời háy làm thử mà coi, ấy là một việc rất quan trọng rất cần ích cho chương-tộc ta lắm đó.

Nguyễn-Chấn-Sứ

Rượu Sâm-banh hiệu MARQUIS DE BERGEY là rượu nhứt hảo hạng

Một bức thư đáng ăn hành

Cáimera, le 22 Avril 1919.

Gửi cho ông Nguyễn-Chấn-Sứ Chủ-bút « Nông-Cổ Min-Đam »

Saigon

Kính thăm ông đáng bằng an phố thơ, và qui-quán đặng khương ninh. — Nay tôi xin lỗi ông miền chấp, cho tôi tổ trừa một ít dều, tôi đây không phải là khán-quan của ông, song xưa rày tôi thường mượn tờ báo « Nông-cổ Min-đam » của ông N. V. T mà coi. thấy nhiều bài ông đặt đề tài thì cũng có chỗ khen ngợi ông chẳng cùng, lời đặt thanh tao nhuần nhũ, xứng đáng người cầm bút.

Tôi cũng thỉnh giờ mà giùm cho ông một năm làm nghĩa chơi. Nhưng mà xin lỗi từ rày về sau xin ông bớt ra những lời buôn bán trong như trịnh nhĩa mà nó làm cho chán giã, không ích gì cho người đượ báo; vậy thì ông rao một vài kỳ báo cũng đủ rồi. Cần chi phải rao luôn luôn vậy hoài? Thường tôi thấy nhiều ông coi Nông-Cổ hay phần nản về việc lời rao buôn bán, nói rao chi mà rao hoài, làm cho chán giã; không để mấy khoản đó mà luận sự gì cho có ích cho đồng-bào học theo, còn ngộ hơn, còn như kỳ báo rồi đây ông đăng báo va tòa kêu ăn tên khách Nghiêu-Triệu bần nước mắt già, ăn này là hồi năm 1917, vậy thì năm nay là năm 1919 mà ông còn đăng đi đăng lại làm chi nghĩ tôi thường khi vui ích lắm. — Xin ông miền chấp; nếu đăng lời tôi sỏ nguyện đây thì vừa ý cho mới vị khán-quan lắm, hoặc là ông đăng truyện thì tôi duy trệ yên Tin-giang-hồ thì tôi thấy ai coi cũng là vui lòng, vậy thì háy gửi ông đặt đề truyện nào cho dài cho hay, đặng khán-quan người ta vui lòng xem đọc giải buồn cho lắm.

Bây lời kính gửi xin ông chớ phụ lời quá kịch, sau là xin ông vui lòng ăn hành thư này vào qui báo đặng cho khán-quan xem thấy mà có theo ý-kiến của tôi vậy chăng? Xin ông chớ phụ.

Cáimera, Trần-vân-Chương đôn

Trần-vân-Tiên-sanh.
Đấy lâu nay báo-báo vẫn có tiếp được nhiều bức thư của chư khán-quan gửi đến, cũng đồng một ý-kiến như ông mà trách các Báo-quan sao có để những lời rao về việc buôn bán nằm hoài trong mỗi kỳ báo mà chơn cho chật giấy.

Song mỗi khi được thư như vậy thì báo-báo liền viết thư riêng mà hối ám cho người ấy mà thôi, chớ viết lên đặng báo. Nay báo-báo lại tiếp được bức thư của ông đây và sẵn dịp ông có cho báo-báo ăn-hành, nên báo-báo cũng dưng luôn dịp lấy mà cắt nghĩa cho ông cũng chớ khán-quan rồi sỏ lợi-ích cho hai đàng về việc để lời rao trong các Báo:

1° — Phần việc buôn bán mà muốn cho đặng mỗi hàng, thì phải rao báo chứ từ phương thiên-hạ hay biết, mà hễ có nhiều người biết được cửa hàng của mình thì việc buôn bán mới phát đạt được; ấy là lợi cho các nhà buôn bán đó.

2° — Còn các Báo-quan, hễ Báo-quan nào mà được nhiều người đượ báo rồi thì các nhà buôn ai ai cũng vui lòng muốn để lời rao mà chiêu mỗi hàng; hoặc một năm, hoặc sáu tháng, hoặc ba tháng, hoặc để luôn năm này sang năm-tới cũng có; rồi mỗi hiệu buôn nào có để lời rao ấy, thì phải trả cho báo-báo mỗi tháng hoặc 100 \$, hoặc 50 \$, hoặc 30 \$, hoặc 15 \$, hoặc 10 \$, cho đến 5 \$, đó là bực chớ; cho theo lời rao nhiều ít, dài vắn, lâu ngắn mà định giá. Báo-báo nhờ đó mà đặng tiền mới bền vững được, vì mỗi tờ Báo-quan thì phí mỗi tháng bằng tiền giấy mực, con niêm, và lương bổng cho những người giúp việc, nhà cửa, đầu đèn và tiền nước in các cuộc gần 5 trăm đồng; nếu không nhờ có mấy nhà buôn giúp sức thì lấy đâu mà duy trì cho nổi.

Cho nên hễ khán-quan thấy tờ Báo nào mà có được những lời rao buôn bán đặng nhiều, thì là dấu miển trường vinh viễn của tờ Báo. Ấy là lợi cho các nhà soạn Báo đó.

Chỉ như vậy Tòa kêu ăn tên Nghiêu-Triệu về tội làm nước mắt già mà báo-báo đặng ăn hành đây, là báo-báo vâng theo lệnh Tòa dạy phải đăng luận

THẾ GIỚI TÂN VĂN

(A travers le monde)

Quốc hòa-bình nay đã có mỗi nơi rồi. Các nước Liên-Hiệp đã lập nước cho Vạn-quốc-hội rồi, mà từ ước cũng lập thành rồi nữa. Nay cho đời Sĩ-thần A-lo-mam đến tại Versailles mà nghe đọc tờ hòa-ước, mà nước Chánh-Phủ Đức-quốc phải cho Sĩ-thần ấy rộng quyền cũng như Sĩ-thần của các nước khác đặng ký tên luôn tờ hòa-ước một lần cho rồi.

Đại-Pháp còn dự về đề khoản hòa-thù biên-giới, song Huê-Kỳ và Hồng-Mao đều chịu báo-kiết rằng nếu A-lo-mam còn xâm phạm nữa, thì hai nước ấy sẽ ủng tiếp. Các nước lại định giao cho Đại-Pháp làm chủ các khoản-huyết trong trạng thuộc sông Sarre trong hạn 15 năm. Màng hạn rồi, dân xứ ấy sẽ nhóm mà định coi phải theo Đức-quốc hay là Đức-quốc, mà nếu theo Đức-quốc thì Đức-quốc phải xuất tiền mua các khoản-huyết ấy lại với Đại-Pháp.

Bên Đức-quốc trong xứ Baviere và xứ Cade dân sự một phần muốn lập Dân-chủ Chánh-Phủ theo như bên Nga-lu-r, còn một phần thì cứ bình việc của

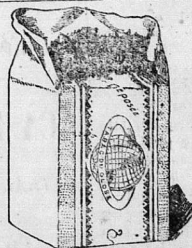
Thuộc hút

hiệu

CÀ-LÔP

(TRÁI BÁT)

Có một mình hàng DENIS FRÈRES có trừ mà thôi.

Là một thứ người ta ưa dùng hơn và hay hỏi mua thường lắm.

Chánh-Phủ, nên hai phe đánh nhau luôn luôn. Tại thành Dresde dân bắt quan Binh-hộ Thượng-thor mà bắn rồi ném thây xuống sông Elbe.

Tên Cottin là đũa thích-khách quan Thừa-Tướng Clemenceau bên Pháp-quốc, hôm nọ đã bị tòa Đại-hình xử tử, nay cái án lại làm ra 10 năm cấm cô.

Phi-công Vedrines tinh ngời máy bay mà đạo khắp địa-cầu. Chẳng dè khi ở Paris mới bay qua Rome ruồi bị té mà vong mạng.

XỨ KUALA LUMPUR BỊ LỤC

Hôm 8 Avril, ở xứ Kuala Lumpur, trời mưa một trận rất lớn, từ 5 giờ chiều bữa trước cho tới 2 giờ xế bữa sau. Nội Châu-thành đều bị ngập cả; hàng-hóa nào hành, khoai, gạo, rau cải etc., trừ trong các kho đều bị ướt hư và ủ hối. Đường rầy xe lửa hư nhiều, cầu thì có cái gãy nát đi qua lại chẳng đáng.

Trần tục này, làm cho hư hao Châu-thành rất nhiều.

NHỰT-BỔN

Hàng làm bao

Ở tại Nhựt-bổn mới lập công-ti hiệu là Sack Mig et Cie vốn là 200.000 yen (mỗi yen chừng 3 quan tiền Langsa) dựng làm bao đựng gạo, phân và các vật khác. Nhờ có máy dệt nên số làm mỗi ngày chừng 600 cái.

Nuôi lục súc

Chánh-phủ Nhựt-bổn có ý muốn cho nhập cảng trong năm nay chừng 5 trăm con dê đặng nuôi. Số ấy cộng với số heo con đã bán thì được 7.500 con.

Thiếu nhơn công

Các hãng tàu buôn ở Nhựt-bổn thiếu nhơn-công, nên có hãng phải mượn người Trung-huê đặng giúp việc dưới tàu. Ấy là một điều làm cho náo động dư-luận của người bôn-quốc quá, vì Chánh-phủ Nhựt cấm không cho dùng người Trung-Huê làm công việc dưới tàu. Ai muốn dùng người Trung-Huê thì phải có phép riêng của Chánh-phủ Nhựt mới được.

HUÊ-KY

Ngày nay người ta tính lại từ Juin 1914 tới Juin 1948, nghĩa là trong bốn năm mà tư-bản của các Ngân-hàng bên Huê-kỳ tăng lên từ 24 triệu cho đến 39 triệu bạc.

Nếu sánh với các tư-bản của cả thế-giới trong năm 1890, thì tư-bản Huê-kỳ bằng hai, như hôm Juin 1913, Ngân-hàng National Bank đnh vốn có 11 triệu, mà qua Juin 1918, số ấy tăng lên tới 17 triệu.

TRUNG-HUÊ

Chánh-phủ Trung-huê có định xuất 10 triệu bạc đặng đóng tàu chở hàng-hóa và đưa bộ hành cho Huê-kỳ. Mỗi chiếc đồ-lượng là 10 ngàn tấn Bô nguyên-liệu, máy-móc và khí-cụ dùng đóng tàu đều mua bên Anh-quốc cả.

Rượu Cô-nhac VIELLE BAU-DE-VJE DEJEAN là một thứ rượu rất có danh tiếng hơn bốn chục năm nay.

THUỐC ĐIỀU

HIỆU

CÀ-LỘP

(TRÁI ĐÁI)

Có một mình hàng DENIS FRÈRES có trữ mà thối

Một tiệc vui tại Giadinh

Hôm chiều thứ bảy 12 Avril 1919 rồi đây, tại nhà ông Huỳnh-đình-Tự, Đốc-học trường dạy về Gia-đinh, có dọn một tiệc rất trọng thể mà đãi đãi những thân hàng quyền-hữu của Ngài, nhơn dịp Ngài mới được nhập tịch theo bộ dân Langsa.

Đem ấy những khách qui bạn sang của Ngài là chủ viên quan tại bôn lnh và ở Tânan, Cholon, Saigon cùng chủ vị chủ bút Nam-trung Nhựt-báo, Công-luận-báo và Ông-cô Min-đam đều mến tình Ngài, chẳng nệ xa xôi, đến dự tiệc ấy mà chung vui với Ngài rất nên đông đảo.

Trước khi mở tiệc thì Ngài có đọc một bài diễn thuyết bằng tiếng Langsa và một bài bằng tiếng Annam mà tỏ lòng cảm ơn Mhư-quốc biết xét công tôi, và cũng tỏ lòng căm ghét của các ông dự tiệc chẳng phũ phàng bằng-hiểu.

Khi Ngài vừa dứt tiếng, ai nấy đều vỗ tay khen ngợi.

Kể đó có đờn ca, chủ khách vui vầy đến khuya mới mang tiệc.

Mùi nó thơm

tho diệu dàng

chẳng có thứ

nào bì kịp.

ĐẠI-PHÁP ĐAN-QUOC

TỰ-DO - BÌNH-DANG - ĐÔNG-BAO

Móng 6 Novembre 1911.

LUE SAO BON CHANH

Phạm nhơn tại ngoại NGHIÊU-TRIỆU kêu nại

Tại phòng diễn án Toà Phúc án

Quan Thi-sư

cởi ĐÔNG-DƯƠNG

Quan Thi-sư

TOÀ PHỤC AN CỞ ĐÔNG-DƯƠNG

NGHIÊU-TRIỆU

số 489 Tại SAIGON

456 phòng án Chương lý

(Phòng xử việc hình)

Án Toà trên xử hiện diện y án Toà sơ một phần

đề lên án như sau này :

I. - Trong vụ một đảng là Nghiêu-Triệu, cha nó là Hóc-Nguơn đã tử trần và mẹ nó là Luận-Thị cũng đã tử trần, giấy thừa thân của nó số 826 A, nó làm nghề buôn bán, niên canh 41 tuổi, cư trú tại Khánh-Hội, (Saigon), có vợ, có bốn đứa con, tiền nhựt chẳng mắc án, nay nó kêu oan về án của Toà hình Saigon xử hiện diện hôm ngày 16 tháng 8 tây, năm 1947, phạt nó năm trăm quan tiền vu, bởi vì tại Saigon từ thời đời ấy cho đến nay, nhằm lúc nó chưa khỏi chớ buộc tội, mà nó bị lãnh tuần kiểm gáp nó đang học trừ để mà bán món nước mắm chẳng có bản nguyên chỉ ich và tính chất chọn thể thuộc về môn sản vật làm kiểu đã giải nghĩa trong điều thứ hai, lời nghị định ngày 21 tháng chạp tây năm 1946;

II. - Trong vụ một đảng là quan Chương Lý tại Toà Phúc án cõi Đông-Dương đứng kêu oan về án của toà hình Saigon đã chỉ ra trước này :

Và đang Khảo là tên Nghiêu-Triệu, có hai đứa con, tánh ra trước này, bản thân có vợ, con và có quan trạng sự Mathieu lo giúp ;

Kêu vụ này ra giữa hội xử trước mặt quan dân ngày hôm nay ;

Giỗ nghiệm nhơn thân tên phạm xong rồi, quan Toà làm tới công việc đối nại ;

Quan Đông-ly Lafontan de Goth làm lời phúc thẩm vụ này ;

Phạm nhơn bị cắt vản và tỏ trần các phương bình vực mình, lại có quan Trạng-sư Mathieu lãnh lo bầu chữa ;

Quan Thi-sư phản tường các khoản luật tội kết án ;

Quan Đông-ly hỏi phạm - nhơn có muốn nói thêm điều chi mà bình vực mình thì phạm-nhơn bần nói phiên sau chót ;

Vậy nội hội xử ấy, Toà Phúc án đã lên án như sau này :

ÁN : TÒA PHỤC AN

Đã có nghe quen Đông-ly Lafontan de Goth làm lời phúc thẩm ;

Đã có nghe quan Thi-sư luận tội kết án : đã có nghe phạm-nhơn tỏ trần các phương bình vực mình và quan Trạng-sư Mathieu bầu chữa cho nó ;

Chiếu theo vụ kêu oan của quan Thi-sư đã làm ra hôm ngày mồng chín tháng mười tây, năm 1917 ;

Chiếu theo án của Toà hình Saigon xử hiện diện hôm ngày 16, tháng bảy tây năm 1917 ;

Chiếu theo vụ của phạm-nhơn kêu oan hôm ngày 23, tháng tám tây, năm 1917 ;

Xử đoán trước mặt nhơn dân và có mặt phạm nhơn ứng hầu hiện diện về việc hình ;

Sau khi thương nghị về vụ này toàn y luật pháp ;

THEO THỨC LỆ :

Toà Phúc án chấp vụ của phạm-nhơn Nghiêu-Triệu kêu oan và vụ của quan Thi-sư kêu oan, bởi vì hai vụ kêu oan ấy làm trái phép thức lệ ;

Về chánh vụ :

Luận vị tên Nghiêu-Triệu, hôm ngày hai mươi ba tháng tám tây năm 1917, đã kêu oan về án của Toà hình Saigon xử hôm ngày mười sáu nội tháng tám ấy mà phạt nó năm trăm quan tiền vu, bởi vì nó bị lãnh tuần kiểm gáp nó đang học trừ để mà bán món nước mắm chẳng có bản nguyên chỉ ich và tính chất chọn thể thuộc về môn sản vật làm kiểu đã giải nghĩa trong điều thứ hai, lời nghị định ngày 24, tháng chạp tây, năm 1916 ;

Còn về phần quan Chương-ly thì ngài cũng đã kêu oan về án Tòa sơ ấy, bởi vì án Tòa sơ ấy xử phạt nhẹ quá, vụ của quan Chương-ly kêu oan như vậy đã có truyền rao cho phạm-nhơn hay rồi.

Luận vị chiếu theo các khoản đời nại giữa một quan án Toà sơ tại nơi hội xử thêm chiếu theo vụ quan tra án tìm truy trước khi, thì quả bằng có tên Nghiêu-Triệu đã học trừ và đang học trừ một món vật sản làm mọng trà, kêu là món nước mắm, mà trong môn ấy chẳng có lãnh chất nguyên cội thuộc về thứ nước mắm kêu để chỉ rành và phân giải trong luật định ;

Hôm ngày mồng ba tháng giêng tây năm 1917, ông Etievant là Quản-ly sở Mặt-Thấm, đã đến tại nhà tá. Nghiêu-Triệu có phạm-nhơn biện diện, mà bắt một ít món nước mắm ấy, niêm phong để phép trước mặt phạm-nhơn xem thấy, đoạn giao cho ông Rozé là Quản-ly Hóa Học Thuyết Nghiệm số tại Bạt sĩ Viện Pasteur, có lệnh quan tra ấn làm ra hôm ngày 28 tháng hai tây năm 1917, mà trách cứ phải lo thí nghiệm; vậy chiều theo vụ thí nghiệm và tờ vì bằng của vị thí nghiệm ấy đã làm ra, thì rõ món nước mắm ấy có ít quá thứ vật chất hàm đạm khí (matières azotées), giá dưỡng sanh rất ít thiểu; dưới hàng nước mắm là làm trùng lụt kém thua về phần; và nước mắm ấy có hàm khí hóa nang sa tánh chất (azole ammoniac) nhiều hơn đơm khí huỷ phiệt (azole animé); ý là dấu chỉ tỏ nước mắm ấy đang lúc bầy dòi bởi thời hay là khi trước đã hồi thối rữa; trong thử nước mắm ấy có gia muối nhiều hơn trong thử nước mắm làm đúng luật; trong thử nước mắm ấy có thạch tinh (arsenic) ít quá, cho nên thành ra một món có cuộc lượng độc vật, bởi có gia đêm cường thối, (acide chlorurique) cách làm như vậy ấy là tích quyết kể dĩ thành lợi để dùng và bán các món đồ lưu trữ, mà kể là một món hàng hóa buôn bán đặng; vậy thì nước mắm ấy chính có tánh chất cần tỏa tiêu y như đã buộc trong lời nghị định của quan Toàn-quyền đề ngày 21 Décembre 1916:

Luận vì trong khi đối nại giữa Tòa án, phạm-nhơn có khai rằng: Thứ nước mắm ấy là của các lái buôn Trung-Quốc chi chằng biết, đã bán cho nó không phải là nước mắm của Nam-ra; — Có thời như thế chẳng có lẽ chi đến việc bu-c tội này, bởi vì lẽ ai hoa trữ hàng hóa làm mại trá trong nhà mình như thế cách thức của người phạm-nhơn này đã hoa trữ có bằng có rõ ràng đó, thì tại một việc hoa trữ ấy nả thời cũng đợc mà buộc tội đặng, nghĩa là hoa trữ trong các chỗ đó mà bán buôn, mà nó không thể chi lập bằng đặng về sự nó chẳng biết thứ

hàng hóa ấy là đồ làm mại trá và có điều này là tỏ rõ việc nó không có thể chi mà không biết dặng, là vì nghề buôn bán của nó, thì số bằng ngày phải ra tay mà dụng thủ điều hòa món hàng hóa ấy; — Lại nữa cũng nội một lúc đối nại giữa Tòa trên ấy, phạm-nhơn có khai ngay và thủ thiết rằng: Nó để bán món vật chất y như là đồ nước mắm hồi tôi đó vậy; — Bởi thế quan Tòa phạt nó ấy là lẽ rất công chánh, chiếu theo điều thứ 4, trong mặt luật ngày mồng một Aout 1905, có mặt luật ngày 28 Juillet 1912 giải nghĩa thêm cho đủ, mà luật ấy đã ban hành trong Thuộc-Địa này bởi chỉ dụ ngày mồng 9 Avril 1913, có lời nghị của quan Toàn-quyền ngày 12 Juin 1913 rao truyền chỉ dụ ấy.

Về khoản gia hình

Luận vì quan trên phải lo cho nhơn dân đặng an lành mạnh giỏi, là phải trừng trị các tội làm mại trá một món vật thực của nhơn dân khắp xứ hàng dùng và quan trên phải bảo toàn một cách riêng về kỹ-nghệ của nhơn dân lương thiện và phục tùng chính luật đã làm món nước mắm, là một món nước mắm rất trọng hệ về môi tài nguyên kinh tế trong địa phương và phân đồng nhơn số dân cư ở theo đàng sông mề biển nhờ món ấy mà chi độ gia nường; vậy có lẽ phải chấp xử đặng vụ của quan Thị-sự đã kêu oan, mà gia tăng hình phạt của Tòa-sơ đã xử phạm nhơn.

Bởi các cơ ấy:

Tòa Phúc An xử y án Tòa-sơ đã bị kêu oan đây về khoản luận tội và về khoản gia hình theo luật;

Nữa khoản gia hình, thì Tòa Phúc An xử phạt Nghiêu-Triệu ta tăng đề lao và hạ hạn quan tiền và, chiếu theo điều thứ nhất, 4-7 và 9 trong mặt luật ngày 1er Aout 1905 và điều thứ nhất 2-3 và 4 trong lời nghị định ngày 21 Décembre 1916, Tòa-sơ có lời ra trong án;

Tòa Phúc An dạy điều nghĩa án này ra chữ Nho và chữ Quốc-ngữ mà gắn tại đình Đốc-ly Saigon và tại nhà người bị án là Nghiêu-Triệu và gắn đó như vậy tron bảy ngày;

Tòa Phúc An phán rằng: Các tờ Cao-thị phải có khuôn giản một phía là năm chục phần, còn phía khác là sáu mươi lăm phần, (50/65) và những chữ dùng trong tờ Cao-thị phải bằng corps 24 khu là petit canon;

Tòa Phúc An phán rằng: Lại phải đặng nguyên án này vào hai tờ nhật báo « L'Opinion và Le Courrier Saigonnais » và phải đăng bài diễn nghĩa án này bằng chữ quốc-ngữ vào tờ « La Tribune indigène » và tờ « Nông-Cô Min-Đam » và phải đăng mỗi ngày thứ bảy, trong bốn tuần liên tiếp;

Tòa Phúc An xử Nghiêu-Triệu phải chịu phạt tiền phi về vụ đặng báo và gắn án này;

Tòa Phúc An lại xử Nghiêu-Triệu phải chịu phạt tiền phi tại Tòa-sơ là 104 \$ 38, và tại Tòa Trên là 4 \$ 90, trong số bạc ấy có gồm kể gia bạc án này và các cuộc tiền phi sau;

Tòa định giam thâu theo học ngục hơn hết đã chi trong luật.

Phạm-nhơn là dân Trung-huê, thì có thấy Hock-Teck là thông-ngôn hữu thị vệ tiếng Trung-huê, đã đứng tiếng mỗi khi có điều chi ích.

An này làm ra, xử và đợc như vậy bởi Tòa Phúc An coi Đông-Dương (Phong thủ nhứt), xử đợc về việc hình người bản quốc, trong hội xử trước mặt nhơn-dân, ngày hôm nay là bửa thứ ba, mồng 6, tháng năm 1917, đã lệ tại tại Nha-môn Công-án thành Sài-gòn, có các quan sau này ngồi xử là: ông Lafontan de Goth, nghị sự tại Tòa Phúc An coi Đông-Dương kiêm chức Đông-ly-Quan;

Ông Ganivan và ông de Saint-Michel Dumezat, nghị sự tại Tòa Phúc-An nói trên đó, nói án quan;

Ông Potier, tá nhự Chương-ly;

Ông Trương-Vinh-Trường, tùy biện đặng án.

Dưới bốn chánh có viết lời do như sau này: Vào số bách phân tại phòng thí ba Sài-gòn (Giấy tờ việc tòa), ngày mười chín, tháng mười một tây, năm 1917.

Tờ thứ 37: Khoán thứ 3
Thiếu chủ: Một đồng hai cật.
Ký tên: DESHORS

Thừa sao y án:
Quan Chánh Điều An.
Ký tên: GRIMAUD

Phụng dịch y án:
Thông ngôn hữu thị.
J. B. Bùi-minh-Đường
Kèm Duyệt:
Quan Kiểm-đọc Nho-Ty Dịch,

Bạn hát xiết Bostock

Bạn hát xiết này hát rất tuyệt diệu, thưở nay tại Nam-kỳ chẳng có bạn hát nào sánh kịp, đã đi hát cùng Nam-vang và lục tỉnh rồi, nay về nảng lại hát tại Saigon đây chừng 10 đêm nữa là thôi. (Khởi sự hát từ 30 Avril đến 10 Mai).

Vậy xin anh em ai rầy háy rủ nhau coi chơi, kẻo chẳng may ngày bạn hát này đi rồi thì ổng làm, ổng làm.

Giã điều, giá ai.

Tôi lấy làm tiếc lắm người tinh tình trong trẻ mỹ tửu là Lưu-thị-Ngôn xử ở tại Chợ mới Bakh làm chức hương-quan trong làng Trường-hệ, đã lâu, người đàng yêu mến.

Nay người hương thủ đặng 75 tuổi mà từ trên Song nhà người rất nều học phước nên nay còn hiển hân trai hai gái, cũng đều là tay phong-nhân, nên hề kè-thuật ít cũng đủ phụ tranh-quang nên tôi tưởng người cũng giàu có rồi mới nói chi.

Vậy tôi kính chời lòng thành đòi lời ai điều mà phân ưu cùng chư Linh-hàng, chớ trong bữa quyền sau đây tôi cầu chớ cho hương-hồn người đặng tiêu điều đi suốt làng này, khỏi kẻ người đạo non thêu.

Saigon: Nguyễn-Thế-Ngọc
huy lý ai điều.

Yết thị đầu giá

PROVINCE DE BAC-LIEU
Construction d'une Ambulance-Infirmerie à Camau (Ba-liêu)
ADJUDICATION

Le jour, le 11 Mai 1919, à dix heures, il sera procédé en séance publique, aux Bureaux de l'Inspection de Bac-lieu, par une Commission désignée à cet effet, à l'adjudication, sur soumission cachetée, en vue de la Construction d'une Ambulance-Infirmerie à Camau.

Le cautionnement provisoire est fixé à la somme de cent trente piastres (330 \$).
Le cautionnement définitif à huit cent francs (800 F).

Les plis d'adjudication peuvent être adressés par lettre recommandée à l'Administrateur Chef de la Province de Bac-lieu. Ils doivent, en ce cas, porter une mention faisant connaître la nature du contenu et indiquer qu'ils ne doivent pas être ouverts avant l'adjudication.

Le dossier d'adjudication et le modèle de soumission seront communiqués aux Entrepreneurs dans les Bureaux de l'Inspection de Bac-lieu et à Saigon, au 1er Bureau (3e Section) du Gouvernement tous les jours, excepté les dimanches et jours fériés, aux heures ordinaires d'ouverture des Bureaux.

Bac-lieu, le 8 Avril 1919

P. L'Administrateur Chef de la Province
L'Administrateur-adjoint,
DUVERNOY.

Construction d'une Maternité à Camau

ADJUDICATION

Le Jeudi 15 Mai 1919, à dix heures, il sera procédé, en séance publique, aux Bureaux de l'Inspection de Bac-lieu, par une Commission désignée à cet effet, à l'adjudication, sur soumission cachetée, en vue de la construction d'une Maternité à Camau.

Le cautionnement provisoire est fixé à la somme de soixante-dix piastres (70 \$ 00).

Le cautionnement définitif à cinq cents francs (500 F).

Les plis d'adjudication peuvent être adressés par lettre recommandée à l'Administrateur Chef de la Province de Bac-lieu. Ils doivent, en ce cas, porter une mention faisant connaître la nature du contenu et indiquer qu'ils ne doivent pas être ouverts avant l'adjudication.

Le dossier d'adjudication et le modèle de soumission seront communiqués aux Entrepreneurs dans les Bureaux de l'Inspection de Bac-lieu et à Saigon, au 1er Bureau (3e Section) du Gouvernement tous les jours, excepté les dimanches et jours fériés, aux heures ordinaires d'ouverture des Bureaux.

Bac-lieu, le 8 Avril 1919

P. L'Administrateur Chef de la Province
L'Administrateur-adjoint,
Signé: DUVERNOY.

AVIS D'ADJUDICATION

Le Samedi 17 Mai 1919, à neuf heures du matin, sera procédé, dans les bureaux de l'Inspection de Sadek et par les soins de qui de droit, à l'adjudication, sur soumissions cachetées, en vue de la construction d'un Poste Administratif à Camau.

Importance des Travaux... 5.127 \$ 00
Cautionnement provisoire... 85 00
Cautionnement définitif... 400 000

Les plis d'adjudication peuvent être adressés par lettre recommandée à l'Administrateur en chef de la province de Sadek. Ils doivent, en ce cas, porter une mention faisant connaître la nature du contenu et indiquer qu'ils ne doivent pas être ouverts avant l'adjudication.

Le dossier relatif à cette construction et le modèle de soumission seront communiqués aux Entrepreneurs dans les Bureaux de l'Inspection de Sadek et à Saigon, au 1er Bureau, 3e Section du Gouvernement de la Cochinchine tous les jours, excepté les dimanches et jours fériés, aux heures ordinaires d'ouverture des bureaux.

LE TIẾNG HÀNH

Quan Toàn-quyền Albert Sarraut.

Đến ngày 3 Mai này thì quan Toàn-quyền Sarraut ở liêu trở vào Saigon. Nổi ngời đi ngày rồi Nổi về có cố gắng chiếu tại Paul Locat mà trở về cố quốc.

Quan-vien chức sắc, các nhà Báo-kiến-âm và các nhà buôn Annam Saigon còn hiệp nhau lập hội quyền tiến đặng đặng một việc cho trong thể mà tiếng bực Ngai hồ này đã nhóm nhiều phen mà bàn tính với nhau. Mỗi hôm thứ bảy 26 Avril này có nhóm một lần nữa tại khuỷu-học hội quán Saigon mà định với người F. S. 00.

Nay giấy đã gọi khắp Lục-tinh rồi. Đổng-bung ta lớn nhỏ thầy đều biết rõ lòng nhân-hậu của quan Toàn-quyền Sarraut là thế nào rồi, tôi không cần nói làm. Chỉ xin anh em lấy khuyến khích nhau chung đặng cho đàng mà tiếng biệt Nhai một cách rõ ràng, cho rõ tâm tình người Nam-kỳ ta là một dân-tộc rất trung thành, chẳng hề vong ai một nghĩa.

N. C. M. B.

Giấy LE NIL là giấy tinh-anh thượng hạng

ĐỒNG DƯ-ÔNG THỜI SU

Giá lúa giá bạc

Lúa mỗi tạ 68 kilos chớ tới nhà máy
lúa mới từ \$3\$45 tới \$3\$55

Kho nhà nước 5f.00
Hàng Đông-Dương 5 C0
Hongkong Shanghai 5.00
Chartered Bank 5.00
Banco Industrielle de Chine 5.00

Cuộc xô số của hội « Mutualité »

Kính cùng qui vị đặng rõ, số của hội
« Mutualité » còn ít lắm, hãy gấp mua kèo
hết, xin hỏi mua nơi Phòng Thương-Mại
Saigon, hạng đến ngày 25 April 1919 còn
hạn.

Mấy nhà hàng cùng mấy hãng buôn
lớn tại châu thành Saigon ngày đó cũng
còn mua được.

Xin nhất lại, ai chưa mua, hãy mua kèo
hết; thường số chót nhiều khi trắng độc
đất. Hãy mua cho cần!

5,000 \$ tính theo tiền Tây đang thi,
là gần 25,000 f.

NAM-KY

Saigon

Gô-công Tương-tê hội. — Kính cho chữ
qui huynh đê Gô-công tụ trong châu-
thành Saigon, Cholon cùng Giadinh rồ :

Ngày nay Đieu-lệ Gô-công Tương-tê
hội đã phê rồi, vậy muốn tiện bề thì thố
cho mau, xin chư tôn ai có muốn vô hội
ấy thì xin làm ơn cho tôi biết tên và họ,
nghề nghiệp chỗ ở và số nhà cho rõ, chớ
Đieu-lệ còn in cứng lâu. Bởi phần
nhiều cũng đủ hiểu Đieu-lệ rồi, dạng
tôi có lo sự nhóm đại hội trong tháng
Mai Langsa này.

Vô-văn-Nhi,

100, Rue d'Espagne Saigon.
Kính Đón

Mytho

Không cầu tướng sao lại sát thế? — Có
một người đờn-bà, chưa nghe rõ tên họ
bị chông đánh quá tay, đến đôi phải bỏ
minh, còn thàng chống tàn-bạo khôn
ngạo ấy khi đánh vợ chết rồi thì bỏ thây
đó mà trốn mất.

Thấy người đờn-bà rừi ro ấy đã chớ
đam vào nhà thương cho quan thầy mỗ
mà khấn nghiệm.

Quan còn đương tìm bắt đứá sát thế ấy.

Baria

Xe hơi chạy đua với pháp luật. — Có
nhiều chủ xe hơi và nhiều người coi máy
thường hay tưởng rằng xe mình chạy giỏi,
bỏ phép luật như chơi. Như mới đây có
một cái xe hơi số C. 986, ý mình máy tốt
nên mở hết máy mà cho chạy giống nơi
đường Pékín, thiết lệ như tẩu bắn. Vì
biết xe mình chạy mau, không phép luật
nào chạy theo cho kịp. Không dè mà phép
luật lại chạy mau hơn nữa, chủ xe nhảm
chạy không khỏi, nên phải chịu thua mà
lãnh giấy phạt để dành sửa máy.

Tây-ninh

Ràng mà coi chừng còn nit. — Hôm
18 avril rồi đây có hai đứa con gái nhỏ
tên là Vô-thị-Chan và Xuân-thị-Dục rủ
nhau xuống sông mà tắm, rudi hụi chơn
mà phải chết chìm. Đó, những người có
con ở gần mé sông, hãy ráng mà đề phòng
cho lắm, mựa chớ hần hờ mà ăn năn
không kịp.

Cantho

Cái thể anh-hùng. — Hôm 12 April ở
Cantho lính bắt tên Chơí tên Tệp và tên
Kương về tội chém một người. . . đờn
hà! Nguyên hôm 11 April tên Kương tới
mượn Nguyễn-thị-Sanh một chiếc xuồng,
Thị-Sanh chẳng chịu cho mượn, rồi đó
tên Kương ra oai rút dao chém Thị-
Sanh, Thị-Sanh sợ chạy mà tên anh-hùng
còn rượt theo chém bồi năm sáu dao
nữa. Đó là lời khai của Thị-Sanh và đứá

đầy-tớ; thiết nghĩ nếu Thị-Sanh nói
không cho mượn xuồng thì lý nào mà
tên Kương tới đòi ra oai lừng lẫy hành
hua với một người đờn bà như thế?
có khi cũng có đến chi đây, song đứá
cho có thể nào cũng không lẽ người
đờn-ông mà lại khoe tài cạy sọc với
đờn-bà như vậy.

Việc này đứá cho mầu nhiệm thế nào
cũng không lọt khỏi lưới Toà cho được.

Cao-mán

*Có đi tàu khách-trú thì phải đờ
phòng.*

— Một chiếc tàu của Khách-trú hiệu là
« Tương-An » ở Nam vang hôm 23
April, 5 giờ chiều khởi chạy đi Saigon,
bị ham chớ nặng quá nên phải chìm ngay
lối trước đứá Vinh-lợi (Tục gọi là Gỏi
cá ốc) lúc 2 giờ sáng.

Sức chiếc tàu thì nhỏ mà đám chở
cho tới 2 ngàn 5 trăm tạ hàng-hóa và
40 con bò là khác nữa; phần thì bộ-hành
cũng đông, tài gì mà không chìm.

Vết được có một người Annam mà
thối.

Tàu khách-trú thường hay chớ hiệu
mạng làm, bao nhiêu cũng đám chở, miệng
là có lệ cho nhiều thì thôi, chớ chẳng hề
xem trước nhảm sau, sức có một mà
đám chở tới mười. Ai có đi tàu của họ
thì ráng mà giữ hần lấy.

BAO-KY

Thọ đứá đờn thường. — Phê Thạch-
hà, làng Trung-tiết, có một ông cụ già
sống đến 1 trăm 3 tuổi, từ khi ông ăn
lẽ thường-thọ 400 tuổi, thì làng ông có
bẩm tính xin sắc phong. Nhưng giấy đề
về Kinh đến năm nay mới được ăn từ
bốn chữ « Thọ đứá đờn thường ».

Nay cụ sống ráng thêm ba năm nữa,
đời cho có bằng vàng phong tặng rồi mới
chịu chớ. Nên chiều bữa con cháu ông
rước Sắc về nhà thì ông còn mừng
rõ vui vẻ như thường, đến sáng hôm
sau, ông không đứá đờn chi mà nhảm
mắt chơí tiền, thiết là thế gian ít có
hết trong T. B. T. V.

Vì dân phải tỏ

Hôm tháng trước tôi có làm một bài,
cây ông chủ-bút ấn hành vào tờ Nông-Cổ
số 103 mà xin số Tuần-thành cùng các
ông Hội-đồng Thành-phố chăm chớ
cách nào mà trừ cái mối hại bởi xam
cho những ghe thương-hó nơi miệt sông
Cầu-ông-lĩnh; đến nay mà tôi chưa nghe
động tình chi hết, còn lủi bủi lủi cứ phá
hại dân lương thiện luôn luôn.

Những ghe rồi đực cũng cứ tự nhiên,
lời Rạch-Đĩa ra đứá hoài; tôi chẳng phát
ghét bỏ chi mà chỉ lái ấy, song tôi thấy
pi-ên nhiều những bọn chèo ghe ấy đều
là bọn bất lương, chẳng những là nó giã
đám đi bòn cho có nghề nghiệp làm ăn
rồi nữa đứá mà đi bóc của người mà ăn,
có nhiều khi nó đám gết tới lái của nó
mà giật đó nữa. Như lúc nó có tên Sáu
Thanh, cũng là lái ghe rồi đứá ở
Sadeg, đi lên biển chớ có đống về bặt,
bị bọn giết tay Chui-chen-hóa mà giật
của lái mất biệt thầy không ai tìm được.

Còn một người khác tên Hải-Huy cũng
là lái biển, bị bọn đoạt hết tài-vật, mà
cũng may, nên mới bắt được chúng nó
mà giải đến Tòa làm ăn. Vậy thì những bọn
chèo ghe rồi đứá này thiệt rất hiểm nghèo
nếu quan trên mà chẳng vì lợi để chớ
chúng nó kim nơi vẩn và mà quân tù
như vậy hoài thì ai có ngày công sanh
việc liêm trá phi thường mà chớ.

Vậy nay tôi kính đề cùng các ông Hội-
đồng Thành-phố Saigon, xin hãy vì dân,
lương thiện mà chớ lo lắng cách nào, hoặc
bản nghị với số Toản-thành, lập thêm
một phe lính tuổ sông, mà ngăn ngừa
quán đạo tặc. Nếu quan trên chẳng tin
lời tôi, thì tôi xin cho thây Đệi-Kiến là
một tay Trinh-thám có danh, đi đứá thám
ít đám thì mới rõ những lời tôi trá hãm
đấy là lời ngay thật.

Cầu-ông-Lĩnh

Chủ vựa cá, NGUYỄN-THÉ-NGOĆ.

BẢNG BẢNG QUI-DANH

Giá các ông các bà có lòng hảo tâm, tiền sẵn đứá đồng bạc trước rồi.

QUI DANH	CHỖ Ở	Số tiền đồng Việt	NGÀY MUA	NGÀY MÌNH
Bà Ng. thị-D.	Vinh-Xuân Triều	3000	1 ^{er} Mars 1919	1 ^{er} Septembre 1919
Làng An-phước	Mộc-ý	5.00	8 Février 1919	8 Février 1920
Ông Xá-Nhiên.	Đàn-Bình Cholon	5.00	27 Avril 1918	27 Avril 1919
Đ. Đặng-kim-Th.	Hang, on gros Phung-hiệp	5.00	1 ^{er} Avril 1919	1 ^{er} Avril 1920
Đ. Trần-kim-X.	Làng-phước-Lợi Cholon	5.00	1 ^{er} Janvier 1919	1 ^{er} Janvier 1920
Đ. Trần-kim-Y.	Hội-đồng Rie-trang	5.00	1 ^{er} Avril 1919	1 ^{er} Avril 1920
Đ. Hạng-hoàng-B.	Secrétaire à Thù-nột	5.00	1 ^{er} Janvier 1919	1 ^{er} Janvier 1920
Đ. Trương-V. -Ch.	Secrétaire à Pnompenh	5.00	15 Août 1918	15 Août 1919
Đ. Père Th.	à Ninh-hóa	5.00	1 ^{er} Janvier 1919	1 ^{er} Janvier 1920
Đ. Ng. ngọc-K.	Bang-biên Giadinh	5.00	1 ^{er} Février 1919	1 ^{er} Février 1920
Đ. Dương-tha-B.	Hương-giáo Cao-lĩnh	5.00	1 ^{er} Avril 1919	1 ^{er} Avril 1920
Đ. Nam-minh-Th.	Thêm cơra à Thủ-thiệm	5.00	1 ^{er} Janvier 1919	1 ^{er} Janvier 1920
Đ. Cao-văn-V.	Conseller Rachgia	5.00	1 ^{er} Juillet 1918	1 ^{er} Juillet 1919
Đ. Bibliothéque	à Preyong	5.00	1 ^{er} Avril 1919	1 ^{er} Avril 1920
Đ. Huỳnh-văn-C.	Tân-phố-Trung Hoe-môn	5.00	1 ^{er} Février 1919	1 ^{er} Février 1920
Đ. Trần-an-Kh.	Binh-thành Gocong	5.00	10 Février 1919	10 Février 1920
Đ. Huỳnh-tr. Ph.	Yunnan Cai-lay	5.00	15 Septembre 1918	15 Septembre 1919
Đ. Ông Phan-an.	Cai-lay	5.00	1 ^{er} Janvier 1919	1 ^{er} Janvier 1920
Đ. Ông Phan-hi.	Cai-lay	5.00	id	id
Đ. Nguyễn-ph.	Hương-thia Travinh	5.00	1 ^{er} Juillet 1918	1 ^{er} Juillet 1919
Đ. Lê-văn-Ch.	Châu-quận Phú-lộc	5.00	1 ^{er} Mars 1919	1 ^{er} Mars 1920
Đ. Nguyễn-ph. Th.	Maire Vi-thanh Rachgia	5.00	15 Septembre 1918	15 Septembre 1919
Đ. Hồ Huỳnh-kim.	Propriétaire Gocong	5.00	15 Avril-1919	15 Avril 1920
Ông Huỳnh-dai-H.	Cai-tổng Bentre	5.00	8 Février 1919	8 Février 1920
Làng Mỹ-dông-trung	Cai-lay	5.00	1 ^{er} Janvier 1919	1 ^{er} Janvier 1920
Ông Chung-há-V.	Hội-đồng Baclieu	5.00	1 ^{er} Février 1919	1 ^{er} Février 1920
Đ. Trương.	Cựu thôn trường Gocong	5.00	1 ^{er} Janvier 1919	1 ^{er} Janvier 1920
Đ. Hà-Duc.	Négociant Cholon	5.00	1 ^{er} Avril 1919	1 ^{er} Avril 1920
Đ. Trương-hoàn-L.	Hương-chủ Cầu-ké	3.00	1 ^{er} Mars 1919	1 ^{er} Sept. 1920
Đ. Ng-thân-D.	Interprète à Pnompenh	5.00	8 Février 1919	8 Février 1920
Đ. Trinh-chiêu-T.	Commerçant Phung-hiệp	3.00	1 ^{er} Janvier 1919	1 ^{er} Juillet 1919
Đ. Hòa-v-Nh.	Hòa-Ninh Mytho	5.00	id	1 ^{er} Janvier 1920
Làng Mỹ-hạnh-trung	Cai-lay	5.00	id	id
Đ. Nguyễn-phước-Thy.	Cai-lay	5.00	id	id
Ông Ng. đặng-Kh.	Chủ-quận Omôn.	5.00	10 Août 1918	10 Août 1919
Đ. Ng. hiên-N.	Cai-tổng Longmý.	9.00	8 Février 1917	8 Février 1919
Đ. Phạm-thành-B.	Cựu-xã (Lá-Bá) Baclieu.	5.00	1 ^{er} Mars 1919	1 ^{er} Mars 1920
Đ. Võ-hiêu-B.	Propriétaire à Cantho.	5.00	1 ^{er} Février 1919	1 ^{er} Février 1920
Đ. Trần-ngọc-B.	Prop. à Núi-sập Longxuyén.	5.00	8 Février 1919	8 Février 1920
Làng Cẩm-sơn.	à Cai-lay	5.00	1 ^{er} Janvier 1919	1 ^{er} Janvier 1920
Đ. Mỹ-tường.	id.	5.00	id.	id.
Đ. Tân-thời.	id.	5.00	id.	id.
Ông Lâm-quan-T.	Prop. Vinh-trạch Baclieu	5.00	1 ^{er} Mars 1919	1 ^{er} Mars 1920
Đ. Hương-hào-Th.	Vinh-mỹ Baclieu	5.00	1 ^{er} Mars 1918	1 ^{er} Mars 1919
Đ. Đỗ-hữu-C.	Gia-rai, Baclieu	5.00	1 ^{er} Juin 1918	1 ^{er} Juin 1919

THỜI ĐÀM

Một người Annam và một người Cao-Man ở Giã-rai nói chuyện

— Úa hôn! Nghe nói năm nay hôn trùng mùa khá lắm phải không?

— Ồ, anh ơi! Trùng mà làm gì, đất các họ lấy hết rồi, qua sang năm đây vợ con tôi chắc phải chết đói hết anh ơi!

— Úa, hôn nói cái gì vậy!

Đất của mình mà ai lấy?

— Ồ! anh không có biết anh ơi! Chờ anh em đặng-thở tôi bị họ lấy đất nhiều lắm, không phải một miếng tôi đâu anh ơi.

— Úa! sao vậy hôn?

— Tại mấy anh em đặng-thở tôi quê-miền quá, thiết tha quá, mà cũng nghèo quá; hồi đó có xin khấn mỗi người năm mươi năm nay, rồi công lưng khai phá hơn mấy năm nay. Bây giờ thành đất rồi. Mấy ông đi xét đất làm sao không biết mà nói không phải của tôi.

— Úa! công trình hôn khai phá mà sao lại nói không phải của hôn!

Họ nói giấy tờ không rành sao đó không biết, mà bây giờ đất của mấy anh em tôi về tay mấy ông điền-chủ giàu hết rồi, qui thân ơi, ông Ta ơi!

— Ấy! có oan ức thì hôn kêu nại cho giống gì mà kêu trời đứ vậy?

— Ồi anh ơi! mấy ông điền-chủ giàu có họ già còm lòn tiến lắm, họ biết phải lắm, còn anh em tôi đây đã quê-miền mà lại nghèo quá, kêu-nài có thấu tới đâu mà kêu anh ơi. Tôi nghe nói dân Annam ở Vinhlong họ nhờ có miếu Công-thần nào đó linh quá, nào lễ có, đâu chi khuất ừ thì họ cứ kêu miếu Công-thần cứu họ. Còn anh em đặng-thở tôi đây không có miếu Công-thần, thì cứ kêu ông Ta mà thôi anh ơi.

Tên Cao-man nói tôi đó vùng sa nước mắt rồi dầy mặt ngó lên trời mà than rằng. « Ông Ta ơi! Công trình anh em tôi khai phá hơn mấy năm nay, bây giờ đất các thầy thuộc rồi, có hòa chăng rồi.

mấy ông điền-chủ giàu có họ ỷ họ có thế thân nên họ bao chiếm hết của anh em tôi đi; oan ức anh em tôi làm ông Ta ơi! Cờ-hôn ơi, ông Địa, ông Táo ơi! Mấy ông Thử-tình ơi!! »

Tôi thấy vậy thiết tôi cũng động lòng thương, nên tôi cũng có ý nghe coi thiết giả thế nào rồi sau tôi sẽ nói rõ.

Trần-ràng-Mắt

Xe hơi cho mượn

Kính cùng liệt vị đặng hay: nay tôi sắm một cái xe hơi OVERLAND 5 chỗ ngồi để cho mượn nên cứ qui-vị có cần đúng đi c-oi, hay là có việc chi, xin hãy tương tình giúp nhau làm người. Xe có để sẵn tại đường d'Adran số 100 Saigon, ngay trước Tòa Tòa-Đảo, bất luận là giờ nào, cứ qui vị muốn dùng xin đến đó thì có sẵn.

AI LÀM ĐƯỢC (TIÊU THUYẾT)

Người ấy là kẻ mầu trời bấy giờ đó. Nói cho phải, mà tôi liền đức chớ không phải ghen tương như người ta, bởi vậy ở gần hai năm như bác nước đây, không chút chi xích mích. Cha tôi thì càng ngày càng mê uê-thiếp, xài phí tốn hao không biết bao nhiêu, lại nhiều khi còn hèn hạ thân mà tôi là khác nữa; bởi vậy cho nên mà tôi thôi buồn, ăn ngủ không được phải mang bệnh. Ông ngoại tôi lo sợ bèn lại đặt cho rước ông thầy Bài hội thuốc cho mà tôi uống, coi mạch rồi thầy thuốc nói bệnh sơ sài thông vài than thì mạnh; thiết quả uống hai thang thuốc rồi mà tôi mạnh ăn uống như thường. Ông ngoại tôi tưởng chắc mạnh rồi, bèn bỏ đi Giã-rai chơi. Mà tôi

ở nhà cứ việc uống thuốc thêm cho thiết mạnh, chẳng để ông thông thư từ nữa rồi lại bác đi sông biển tìm không lại, cách nửa ngày mà phải bỏ mình. Khi mà tôi mất tôi mới nên 6 tuổi không biết chi hết, việc này là tôi nghe ông này nói lại mà thôi (Bác-Tuyệt và tôi và chỉ ông Sen). Lúc mà tôi gần tác hơi nói năng đều chi không được, duy có đấm ngực kêu trời đó-mà thôi.

Mà tôi chết rồi, cha tôi bèn đem xác thuốc ra coi thì thấy bả đầu nhiều lắm, bèn cho lính đi bác thuốc. Ông thầy thuốc chửi, nói xác thuốc ấy không phải là xác thuốc của ông hột. Cha tôi không nghe bắt mà giải ông lên toà. Song trước khi giải thì ông già Sen này lục kim được một than thuốc trong phòng bà kế-mẫu tôi. Cha tôi tra hỏi ai đi hốt thuốc thì nói rằng Văn, bây giờ nó có vợ con ở trong Cát-thâu. Cha tôi kêu nó hỏi thì nó khoe rằng khi nó hốt thuốc về bà kế-mẫu tôi đón nghãi cầu, bèn nó trao than thuốc

rồi sai nó xuống cầm ghe lại cho chặc. Một lúc nó trở lên cầu bà kế-mẫu tôi đưa than thuốc lại cho nó mà nó bắt ỷ coi có thật là than thuốc của ông thầy Bài hội hay không. Cha tôi bèn đưa than thuốc trong phòng bà kế-mẫu tôi cho nó coi thì nó nói than thuốc đó thì phải, ỷ hồi xưa nó thấy ông thầy thuốc hốt có mấy trái táo. Cha tôi đỡ xác thuốc kia coi thì không có táo. Cha tôi mới hỏi bà kế-mẫu tôi làm sao mà than thuốc đó ở trong phòng, thì bà ừ ừ nói không đi, cách một hồi rồi nói ai đem để đó không biết.

Thấy nghĩ đó mà coi, sự như vậy có phải là bà kế-mẫu tôi trao thuốc mà hại mà tôi không? Tuy vậy mà cha tôi không nói chi hết, cứ việc giải ông thầy thuốc Bài lên toà bị án tù hai năm. Khi ông ngoại tôi về thì chôn cất mà tôi xong hết. Ông ngoại tôi nghe phong phanh chuyện trao thuốc bèn qua hỏi cha tôi. Cha tôi

Cung tụng lương y

Tân-Lợi le 11 Mars 1919.

A. Monsieur NHỊ-THIÊN-ĐƯƠNG, 38, rue de Canton. Cholou.

Kính thăm ông chủ tiệm và nội qui ở trường an hảo.

Hôm trước tôi có gửi thơ mua của qui đường 7 hộp Phụ-khoa kim-phụng huyền ho đứn bà của tôi uống; cha chỉ thuốc y thiết đáng khen đáng tụng, tôi liền lẳng bừn được rồi cho đứn bà tôi uống thì bệnh liền thuyên giảm. Vậy hai chữ Nhị-thiên của qui đường thiết là không đứng. Nên nay có người lán cận với tôi muốn cần dùng mấy môn thuốc sau đây. 10 hộp Phụ-khoa-kim-phụng-huyền hai và Thanh-tạng-huyền 4 hộp phân chà ràng. Sau đây xin ông sáng lòng gửi cho tôi 4 cuốn Dược tành phục pháp.

Nay kính và cảm ơn
M. Nguyễn-văn-Ban Propriétaire à Tân-Lợi.
BENTRE

Hòa-phong-hiệu Cholou LAO-NGOC CAO BACH

Kính cùng liệt vị đực rõ: Tiệm Hòa Phong nhà ở tại Chợ lớn đường Gialong nhà số 54, nay ông chủ tiệm là Lao-Vi bán thuốc số 59.470, đã giao trọn quyền buôn bán trong tiệm cho M. Lao-Ngoc hải thủ số 147104 quản lý.

Nên những giấy hiệp-đồng cùng giấy tờ toa vé chi của M. Lao-Vi thân thủ phát cấp cho mình ngày trước đó, thì cùng trong một tháng trở lại phải đem đến Cholon Hòa-phong-hiệu mới trình chờ M. Lao-Ngoc ký tên thiết lập cho mà làm bằng-cứ.

Nếu quá kỳ một tháng mà chẳng đem đến, thì ngày sau những giấy tờ ấy đều hóa ra vô dụng, chớ bản hiệu không nhìn biết tới. Lời cao bạch rõ ràng, cho khỏi đứn hậu luận.

Cholon, le 29 Mars 1919
54, Rue de Gialong
Hòa-Phong-hiệu, Lao-Ngoc cao bach

HÒA-PHONG-HIỆU CAO BẠCH

Kính cùng liệt vị đứng rõ: Nguyễn ngày nay ông chủ tiệm Hòa-Phong-hiệu tên là Lao-Vi bán thuốc số 59.470 ở tại Chợ lớn đường Gialong nhà số 54, đã có bản quyền chớ không quyền chặc thường bị nhà nước trách phạt; như nay mà các tiệm khác ở trong lục tỉnh của các nước các hiệu rượu chặc ấy thì cứ do theo toa mua khi trước mà gọi bắt trở lại chớ tiệm Hòa-Phong-hiệu tại Cholon xem xét lại rõ ràng, rồi cứ y theo giấy cũ mà thôi học lại cho.

Hạng kỹ trong một tháng trở lại, nếu để quá kỳ mà không giao lại, toàn bị nhà nước bắt buộc đều chi thì chịu lấy; chớ bản hiệu không nhìn biết tới, ấy là lời ra báo rõ ràng, cho khỏi trách bản hiệu sao không nói trước.

Cholon, le 29 Mars 1919
54, Rue de Gialong
Hòa-Phong hiệu cao bach

trả lời lời thôi sao đó không biết, ông ngoại tôi giận rầy cha tôi rồi bỏ về, không thêm tôi lại nữa: mới thuận hòa lại đứn chừng vài năm nay đó mà thôi.

Chí-Bại nghe tôi ngồi làm thỉnh thờ ra còn Bạch-Tuyệt khác một hồi rồi nói rằng: Thầy chưa biết cha bà kế-mẫu của tôi còn độc nhiều việc nữa. Nguyễn Bà có một đứa cháu kêu bằng cô, tôi chứng trang tuổi thầy. Bởi bả thầy ông tôi giàu có lớn, chứng ông tôi qua đời thì của ấy về tôi chớ ai, bởi vậy có ý muốn dụ tôi cho thảng cháu. Thường thường nói chuyện với tôi thì hay khoe thảng cháu làm, song mắc ông tôi còn đó nên chưa dám bày mưu kế chi. Tôi trộm coi ý kế-mẫu tôi ít yểu thảng, ngoài miệng tuy nói ngon ngọt vậy chớ trong lòng khó lường lắm. Nay thấy ông tôi thương thầy và cha tôi cũng yểu nên lo sợ lung lắm, sợ là sợ ông tôi già thì cho thầy thì hỏng thảng cháu của bà đi con gì. Bởi vậy

cho nên khi ông tôi đi Huế, cách vài bữa, nửa đêm tôi thức dậy nghe kẻ-mẫu tôi thì thầm mà nói việc tôi cho cha tôi nghe, liền thưa diệp ông tôi đi khỏi ở nhà chớ phải tới, đầu sau ông tôi có về không là bác lại cho đức.

Hôm nay tôi buồn rầu lo sợ hết sức. Phận tôi liều-bó nước chặc, chỉ trông cậy cha tôi và ông ngoại tôi mà thôi. Nay ông tôi mắc đi khỏi, còn cha tôi thì nghe lời bà kế-mẫu tôi làm, nên tôi e thân tôi phải sa vào tay kẻ đứ.

Thầy giúp việc với cha tôi nay đã hơn một năm rồi tôi do coi táng ý thì rõ biết thầy là một trang trung-thành chặc trực. Vậy tôi xin thầy ra ơn mà tế độ thân tôi, chỉ báo giùm tôi trong buổi này, ơn ấy ngàn ngày tôi hay còn ghi dạ. Chí-Bại nghe Bạch-Tuyệt nói hết tâm sự thì thương thân và cảm giận quan-phủ sao lại nghe lời đứn tiểu nhân mà lực bực vợ hiền con thảo. Chí-Bại suy tôi nghĩ

luôi một hồi rồi đáp rằng: « Thừa cô, nay tôi đức no cơm ấm áo, ấy cũng nhờ ơn quan Phủ; tôi chưa có chút chi đáp nghĩa đến ơn trời đất buôn thàn, lẽ đâu tôi lại dám đứn lòng mà can dự đến việc nhà của quan Phủ. »

Bạch-Tuyệt nghe mà lời rung rung nước mắt và đáp rằng: « Xưa nay tôi cho thầy là đứng nghĩa cao chi chể, thêm ước ao, có đức một người chồng như thầy đứng kết tóc trâm năm, trước là gọi yểu thân phận liêu-bơ, sau nữa cậy sự mình oan giùm cho mà tôi. Tôi có đứ đầu người tôi tưởng như vậy mà buồn rồi nói như vậy. . . . . Thôi! Tôi còn có một đứu chặc thì mới yên thân. » Bạch-Tuyệt và nói và khóc hóa, bỗng nghe ngoài me sóng có tiếng sáo khua lộp cộp. Bạch-Tuyệt định chặc quan Phủ đã về, bèn trở vào phòng, sai ông Sen ra me cớ.

(Sưu số tiếp theo)

HỒ-THIÊN-CHÁNH

Nhà trường của bà Le Guidec

ở tại đường Amiral Page số 1
Ngang hông Nhà-Thờ Nhà-Nước
SAIGON

Bà Le Guidec kính rao cho trong Lục Châu hay, như vị nào có con cháu muốn cho lên Saigon ăn học, thì bà sẵn lòng tiếp đãi, ăn nghỉ tại nhà trường của bà được hết.

Muốn học tại trường bà, thì bà sẽ lo dạy cho tới lớp thi bourse đặng về các trường Nhà-nước. Hoặc đi học các trường nào khác hay là trường của Nhà-nước rồi về nhà trường của bà ăn nghỉ cũng được. Bà sẽ săn sóc kèm theo con trẻ lo làm bài vở và học tập luôn. Chẳng hề để cho chúng nó ham chơi mà mất ngày giờ.

Bà tính giá rẻ.

Thi-ngọc hiệu

TIỆM TRẮNG RĂNG RẤT KHÉO.

Kính tôi cũng như quý-ông qui-bà được rõ Nguyễn khi trước tôi thường ở trong răng tại tiệm M. Villardelle ở đường Marins (Cholon) hơn mười năm, Lục-châu chú quí-ông đầu biết tôi và cũng đầu khen ngợi nghề trắng răng của tôi để chắc lại khéo mà thêm mau.

Hiện nay tôi đã tách riêng ra mà lập một tiệm tại đường Avenue Jaccaréo, môn bài số 54, nơi nhà ăn-công (ở gần) cửa ông Huỳnh-thí Phú (Chợ lớn).

Vậy tôi kính xin lục-châu chú-quần-tử vui lòng chiếu cố, đem giúp tôi là người đồng bang thì tôi sẽ làm thêm chăm chỉ hơn. Tiệm tôi có trong đi từ răng và nhiều cách lạ hơn các tiệm, khéo chắc vô cùng.

Ái đau răng như răng tôi cũng có thuốc, ai răng hô thì chữa và sửa lại cũng hết hồ. Còn

ai ở xa xuôi thì gửi thơ cho tôi, hoặc ở gần mà không muốn đến tiệm, thì tôi cũng sẵn lòng đưa tại nhà quí-khách mà làm cho, mà cũng không tính giá tiền mắc hơn đâu tiệm. Còn như quí-khách muốn trắng mau, nội trong 1 ngày cho rồi, thì xin phải đến tại tiệm, thì sẽ đỡ sức làm cho vừa lòng quí-khách.

Còn việc trắng răng thì tôi bảo-chứng trong 5 năm, nếu có sức ra thì tôi làm lại không tính tiền.

Tiệm tôi đây việc trắng chắc chắn hẳn hơn mà tiền công lại tính rõ hơn các nơi khác. Nếu ai làm một đến cho tôi mà muốn trắng răng thì tôi tính tiền công phần nửa, bằng công trắng thì tôi cũng tính tiền bù-hổng cho bằng phần chi thấp (10 %).

Thi Ngọc hiệu của khải.

Ái hỏi mua ná ?

À Monsieur Nguyễn-chánh-Sĩ Tổng-ly « NÔNG-CO MIN-ĐAM »

Cher Monsieur,

Ông có àn hành bán ngòi hóa ra chôn của tôi, từ ấy tới nay đã có nhiều người gọi tôi mua ná, tên thợ một mình làm không kịp, mới đây có người ở xứ Nhũ-gia gọi thơ cho tôi biểu tôi gửi một cây ná, lại biểu coi theo cái carte gọi theo đó mà gọi, tôi đỡ ra không có carte, chữ ký tên coi không được, xin ông vui lòng ăn hành cái thơ tôi đây đặng cho người nào đó xin biếu tên lại cho tôi biết.

Nay kính
Bùi-quang-Nho

MỘT HẰNG MỚI

Lưu-hong-Beng et Cie
43, Quai de Belgique, 43
SAIGON

Có bán sỉ và bán lẻ các thứ nước thơm, dầu heo muối, mỡ sửa xứ Úc-dạ-lợi (Beurre Australie), Bón-bon Thượng-hải (Bonbons Shanghai), các thứ bột đường sanh (Pâtes alimentaires Shanghai), Bải cho Huế-kỳ, sũa đặt hiệu « GOLD LINES » (kim tuyến) v. v.

Đồ mới tinh anh, ngon tốt lạ thường. Lục châu chú-quần-tử, như muốn cần dùng, xin gửi thơ cho bên hiệu. Hoặc muốn đánh dây thép thì để tức như vậy: HONG-BENG Saigon.

Nước màu nhuộm TÓC VÀ RÁU

Một cách mau lạ hiệu B. RICHARDS

Nước màu này tốt nhất, chậm một chút thì thấy tóc rầu đổi ra màu Đỏ dợt. — Đỏ sậm. — Hay là đen huyền

Theo ý mình muốn. Mà màu nhuộm cũng như là tự nhiên. Hễ dùng thì thấy hiệu, nghiệm, đã đều rồi mà chẳng hề phai lại. Dùng nước màu này rất tiện, không mục tóc, mà làm cho tóc mềm, mượt và không rụng được.

Gởi cho hàng một cái mớng da 4 quan tiền tây thì hàng sẽ gởi nước màu cho.

HÀNG A SEGUIN
Rue de Moulis
Môn bài số 153 tại BORDEAUX có trữ bán

QUYNH-MỸ

NGUYỄN-NGỌC CU

Số 20 đường Amiral-Courbet
(CHỢ BẾN THÀNH MỚI SAIGON)

Gạo, than, nước-mắm, tâm, cám, trà-hột, trà-trà, thuốc hút cùng các vật dụng khác.

Nước mắm Phú-quốc ngon thượng hạng

Tiệm này bán rộng nước-mắm, Bình-thuận; không bán nước-mắm lập tại đây. Mua vật chi, hoặc sai đến hàng phố, gởi giấy, thì kể đem đến nhà chúng sai. Nay tôi lại có dọn chỗ ăn chỗ nghỉ sạch sẽ từ về. Muốn dùng cơm từ bữa ăn hay là muốn dùng cơm tháng cũng đặng. Lại có chỗ nghỉ ngơi thông thoáng xin các ông ghé chơi một phen thì sẽ rõ.

LỤC-TÍNH-KHÁCH-LÀU

Số 84-29, đường Espagne
SAIGON

Tiệm LỤC-TÍNH-KHÁCH-LÀU, có phòng ngủ rộng rãi, sạch sẽ và mát mẻ vô cùng; ở tại góc chợ mới Saigon, đường Espagne, số 84-92.

EDEN-CINÉMA

Tuần này rạp hát bóng Eden-Cinéma hát nhiều lớp lạ, hát tinh những tướng mới đá hay mà lại vui, thuốc nay Nam-kỳ chưa hề có. Hát tướng mới nhiều lớp hay lắm.

Liệt vị hãy đến xem chơi cho tiêu khiển.

CASINO DE SAIGON

Nhà hát bóng Casino đứng trước núi trong cõi Đông Dương, mỗi tuần thay nhiều lớp lạ thường, đã hay lại thêm vui vẻ, hình Pathé-frères.

Ông Léopold đã lập nhà hát tại Saigon 25 năm công cán, thầy thầy đều rõ chàng công người máy không rung hình chơi tốt tươi xem tới mông mà không mỏi mắt Xin quí khách thừa khi hóng mà đến xem chơi tiêu khiển rất vui lòng, nhiều tích hay đẹp da quí ông Sự mẫu nhiệm xưa nay chưa từng thấy. Gần tới đây sẽ hát tướng La Reine Sennuie hay ăm.

TIỆM-AN-PHONG

Bán hàng Tầu và hàng các
TẠI GÓC CAO-LÀNH

Kính tôi cũng lục-châu quí khách đặng rõ, Tiệm tôi có bán rộng hàng Tầu cũng là vẫn tuyển lãnh nhiều cũng là hàng ta kêu là hàng vườn, nhưng đơn điệu-làng thật tốt thông hồ rồi, tôi chào ý, vì chăm tại Cao-lãnh tốt (giá rẻ) nên đồ nhưng đơn của tôi hơi cao chắt không tiết, đã nhuộm nhiều chăm rất kỹ bằng thứ nước màu Phan-thiết thiệt ngon, và tiệm tôi cũng đại-ly cho hai tiệm nước Lái-thiếu của ông Nguyễn-long-Thao và ông Nguyễn-hiệp-Hòa mà bán đồ thứ bán, đồ, ghế, đàng, bằng cây cũng mọc như: gỗ, trúc và cốm-tại, vãn của. Nước mắm đặc ngon, mà ghé bán cũng khéo. Lục-châu đều nghe tiếng đã lắm, xin chỉ ông lý lòng có cấp, đến ghé bán đồng bang, thì tôi thăm cảm cũng cùng.

Chau-linh, Nguyễn-xuân-Trước.
Đền bạch

TRẠI-TỤC-MỘC-HIỆU LƯNG-LONG

Tiệm Nguyễn-long-Thao

ở tại chợ Lái-thiếu

Tiệm này một tài sáng tạo đã hơn 5 năm ở phố sau phố chợ đường sa hời Saigon-Thuduong, và cũng cũng đủ bằng ăn dài mà có liên từ 1m20 cho đến 2m20, bề ngang 0m50 cho đến 1m20, bằng ăn chế kiểu từ linh (long lân, qui, phụng), bằng tiêu của công 7, 8 tr cho đến 12 tr, và bằng ăn mặt đá, bằng tròn một cột xây, chường chạm tam lân từ 1m55, có thứ 5 trụ 4 góc chạm giấy là tây, bằng ngọc (table d'opérite), bằng khách (table de saho), bằng viết (bureau) bằng rửa mặt (table de toilette) bằng nguyệt, từ áo trơn, từ áo kín 4 từ cần bốn thân thanh thúy kiện về con thúy chừ có chừ vàng, ghé người mặt tròn, mặt trái da, mặt đầu, và có đồ thứ đồ tiện, những là chuang đèn, đài, hộp, khay, kỹ vãn mới, vãng hai, vãng lá, vãng từ, hết thấy đều làm bằng cây danh mộc, ch theo kiểu kim thời tron bên, chắc chắn và bán giá rẻ.

Còn phía trước phố chợ có dọn thêm một tiệm giặt có bán đồ ăn rửa và đồ đánh mộc tạc ăn thứ trầu da có đủ.

Kính xin chú-tin quí-khách thừa dịp nhân du xin ghé lại tiệm tôi mua nua đồ làm ăn hoặc là đặt món chi chụng đặng trong nhà thì tôi sẵn lòng mau mau làm cho vừa ý quí ông.

NGUYỄN-LONG-THAO,
chủ trại kính cáo.

Tiệm Hiệp-Thành

TẠI MYTHO

Kính cũng chú-quần-tử trong tỉnh Mytho và các tỉnh lân cận đặng hay, nay tôi mới lập ra một tiệm, hiệu là « Hiệp-Thành » tại chợ Mytho, để làm đại-ly cho tiệm Liêu-Thành Chợ-lớn mà bán các thứ nước mắm Phan-thiết thiệt ngon, và tiệm tôi cũng đại-ly cho hai tiệm nước Lái-thiếu của ông Nguyễn-long-Thao và ông Nguyễn-hiệp-Hòa mà bán đồ thứ bán, đồ, ghế, đàng, bằng cây cũng mọc như: gỗ, trúc và cốm-tại, vãn của. Nước mắm đặc ngon, mà ghé bán cũng khéo. Lục-châu đều nghe tiếng đã lắm, xin chỉ ông lý lòng có cấp, đến ghé bán đồng bang, thì tôi thăm cảm cũng cùng.

Mytho Hiệp-Thành
Chủ-nhơn: T. AN-QUYÊN Cẩn khải.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng đường LANGSA số 99 và 101. (Đài-hộ) Saigon

Trần-Vân-Hiệp chủ tiệm

Kính chơ Lục-châu quý khách đợc rỏ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là: Xe núi, xe hai bánh, xe kiện, xe kéo và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn; có bán đèn xe đã kiện, cao-su hằng cây giá-ti rẻ hơn tay chớ lại cao-su đứt để thay trong bánh, kiềm đèn tay, để bắt kẻ xe đóc chắc và xe xong mà bằng da tay may rất khéo và chắc, có bán yên cỡi, chướng đạp hai tiếng, bình để nạp đèn khí đã theo xe, sơn xe, và sửa xe.

Còn xin quý khách có dịp đến Đài-hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi trước, coi công việc của tôi làm, sau có cần dùng món chi da thì mua giúp là được, thì tôi rất cảm ơn bà. Còn chú qui khách ở xa muốn gửi thư hỏi thêm món chi cũng gửi cả tới bằng bưu điện.

Còn tôi cũng có gửi bán những là đèn xe, bánh cao-su giá-ti, đồ bắt kẻ da tay nơi tiệm Thái-Binh trước nhà gẫy xe lửa Mỹ-Saigon, tiệm Lục-Tinh-Lưu số 84 đường d'Espagne.

Trần-Vân-Hiệp chủ tiệm

GRAVURE

sur MÉTAUX ET MARBRES

Tiệm tôi đã lập ra mười năm nay khác đủ kiểu con dấu đồng và mũ thung. Có chạm mũ bia đá cẩm thạch để mả. Tôi có in đủ kiểu trong catalogue (mục lục) để cho quý-vị lựa kiểu mà dùng. Xin chú tôn chiều có tôi rất cảm ơn.

Nay kính.

LỜI RAO

BỘN NHẠC LANGSA SAIGON

Ông SERSOT là thầy đờn có danh tiếng có lập một ban nhạc Langsa 25 người, đã các thứ kèn, cho những người Anam học hơn sáu năm nay, đã tập ràng rỏ đã các thứ: Âm theo cách thức người Langsa; (Marches sa, Redoublés, Polkas, Mazurkas, Valse, Overtures, Fantaisies, Airs Nationaux và Marches funébres) cũng như các bộ nân phương tây.

Hơn ba năm nay, ban này có dự nhiều đêm tiệc, lễ khánh-tân, trước các quan Langsa cũng chơi nhiều cho đó hội người Langsa, Anam; tại đó-kèn đường Kinh-lô, các nhà hát Tây-Saigon, và Lục-thanh đến nghe danh, lại các nhựt báo Langsa cũng đều tặng khen.

Vậy trong Lục-châu, qui ông qui bà, như có dịp chi, hoặc thỉnh hồn, tang chế, ăn lễ tây quàn, nếu viết thư cho ông SERSOT, mà thườn nghĩ; giá cả đành ràng, tùy theo xa gần, ông sẽ tính giá nhẽ; trước là cần giúp cuộc vui theo kiềm thời, và làm cho đẹp lòng qui ông qui bà chẳng nề tốn của mà đem thảy con nhà Anam càng ngày càng tân bộ.

Monsieur SERSOT,

Chef de l'Harmonie Indigène,

N° 55, Rue Richaud SAIGON

Thuốc Phát-lãnh-buồn trị bệnh nóng lạnh rất pên thần hiệu; tại tiệm Nhị-thiên-đường ở Cholon có bán.

Café-Restaurant Taverne Française NAM-THUAN-PHAT

LÊ-VĂN-LÊ, successeur, ở tại Ngã-từ đường Pellerin và đường Espagne gần dinh Tây-Tây Saigon.

Kính cũng chú qui-ông đợc rỏ: nhà hàng bán cơm Tây hiệu là Nam-thuận-Phát này, nay đã về phần tôi làm chủ rồi, tôi mới kim đợc người đầu bếp giỏi nấu nướng rất khéo rất ngon; những rỏ coi đờn ăn tại cũng đợc đủ lễ nghi, để cho chú qui-ông phong khí sai khiên; cái xin chú qui-ông có dịp đến tới là bôn đờng-hàng mà giúp nhau cho nên việc còn trong lục-châu chú qui-ông, có dịp ch lên đến Saigon, thườn như chú ông có lòng chiều có, thì tôi cũng vui lòng tiếp đãi và cảm tạ chẳng chng.

LÊ-VĂN-LÊ chủ tiệm.

PNON-PENH-BAZAR TRƯỞNG-XUAN

BÁN SỈ		BÁN LẺ	
Núc áo bánh-tô, áo-xa-chờ, kiềm đợc.	N° 302/8 - thứ lớn 12 núc.....	0\$36	
Núc áo bánh-tô, áo-xa-chờ kiềm đợc.	N° 304/9 - thứ nhỏ 12 núc.....	0 35	
Núc áo sơ-mi (chemise) xuy vàng, mũm 10	5 núc - 12 bộ.....	2 40	
Lược sừng gò tóc cặp - 18 chiếc.....		2 50	
Đồng-bộ, đầu lông, kiềm để bích, kiềm có khuôn, chưng đèn, xe hơi, xe ngựa, ổ khóa liếc, mỗi hộp 12 cái khác thế (đồ trẻ chơi).....		0 90	
Cartes postales giéc Âu-châu, hình xe Cao-mên, Nam-kỳ một trăm.....		2\$50	
— một ngàn.....		18 00	
Khăn bàn lông dệt bông hoa hoa, 0-67 x 12-65, 12 cái.....		9\$00	
Giấy viết thư, mỗi hộp 50 tờ, 50 bao dơi có mũm	— e Toilette Superlines 12 hộp.....	9\$85	
— e Cosettes 12 hộp.....		9 80	
— e Toilettes 12 hộp.....		8 55	
Bản chỉ ràng, 12 cái.....		1 30	
Cũn contre remboursement, Ai mua tới 40\$ 00 trở lên phải gửi trước dặt ọc 1\$ 00, ngoại trừ mỗi hàng cũ.			

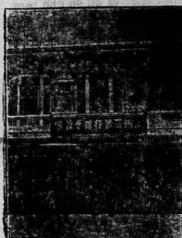
Le Directeur Gérant: Lý-nữ-Dư 25-26, Quai Pignon Pnon-Penh.

TRIỆU-CƯƠNG

MỘT TIỆM LỚN TẠI CHOLON, SỐ 188, ĐƯỜNG MARINS

Một tiệm mới tại Saigon số 3 đường Gallieni

TRÔNG RĂNG VÀ THAY CON MẮT

Kính lời chào Lục-châu chú qui-khách chú qui-ông qui-bà đũa. Nguyễn-tiệm tôi trông răng đầy đủ mọi thứ năm tới, có BẢNG CẤP TỜ NGHIỆP

TRẦN LƯƠNG-Y LANGSA BANG THƯỜNG, cách làm rất khéo léo và chắc chắn, lại dùng đồ thường dụng, nhàn hạ đời sống, vàng của tôi hiện đầu mười năm cũ kỹ còn sáng láng như mới vậy.

Nay tôi lập thêm một tiệm mới tại Saigon (15 Mars 1919, nầy tại trường) số 3, Boulevard Gallieni ngang gác xe lửa Saigon-Cholon (Đường trên) chợ mới Saigon, cũng có trông răng và bịch răng giá thiệt rẻ, cũng có bán các món khác thường dùng theo ý của

chú qui-vị, mỗi mỗi các cuộc trong sự mua bán của tiệm tôi thời giá cả đều thiệt rẻ hơn các nơi khác chẳng sai. Vậy tôi kính mời chú qui-vị hãy thử bước đến tiệm tôi; tôi hết lòng trọng đãi. Chỉ như chú qui-khách ở trong Lục-châu có cần dùng món chi, xin chịu phiền viết thư cho tôi hay, tôi sẵn lòng gửi cách CONTRÉ REMBOURSEMENT.

TRIỆU-CƯƠNG kính mời

東 DAI-DONG 大

49-51, Rue Duperré, 49-51

SAIGON

Chụp hình đủ kiểu, tốt lắm!

Trông-răng và bịch răng

GIÁ RẺ LẠM!!

Hijouterie Saigonnaise

TIỆM

Minh-thanh-Hoa

BÁN ĐỒ NÚ TRANG

83, Rue Schroeder. - Saigon

Kính lời cho lục-châu chú qui-khách đợc rỏ: Nay tôi có mở một tiệm bán đồ mũ-trang theo kiểu kiềm-thời, rất nên xinh đẹp, ở tại chợ Saigon đường Schroeder số 23. Khi trước tôi có lập tiệm bán đồ mũ-trang ở Chợ-lớn, đường Thủy-bình (Rue des Marins) số 184, tục danh là bán: chèo-mũi, nên tôi thường hiểu ý qui-bà qui-có ưa dùng đồ nhẹ nhàn và hướ-mỹ.

Từ khi tôi mở ở căn tiệm này đến nay cũng nhờ ơn qui-bà chiểu có cho người đờng-bang nên việc tôi rất đợc an, ngày nay mà trong lục-châu hiệp hùng, lập tiệm bán đồ mũ-trang như tôi thì tôi lấy làm vui mừng cho các ông và chú xin cho các ông cho mua thành từ.

Nay kính

NGUYỄN-VĂN-LỰC chủ tiệm

CÁO BẠCH

Kính trình qui-vị đợc rỏ: Chúng tôi mới lập một tiệm ở đường Calmette, số 87, Saigon, để sửa các thứ máy: Như là: đờng-kẻ, xe máy, máy đánh chữ, máy may, máy cắt, và các thứ... Có khắc cho thứ cối dầu bóng và mũ thung đủ kiểu, chạm mũ đá cẩm thạch, vân vân....

Bán sỉ và bán lẻ đồ phụ tùng xe máy, stencos, alcool à brûler và carbure, thế nhứt là các thứ men-hồ-hoa.

Qui-vị ở xa muốn mua hay là sửa món gì xin viết thư cho chúng tôi thì chúng tôi sẽ gửi lại bằng thư và tính giá thiệt rẻ (gửi cách làm mua giao ngân, Centre Remboursement) qui-vị muốn mua món gì ở Saigon hay là hỏi thêm việc chi thì chúng tôi cũng sẵn lòng trả lời. Xin Chú-tôn chiều có chúng tôi hết lòng cảm ơn.

Au Directeur des Travaux

LÊ-VĂN-CHÍNH

87, Rue Calmette - Saigon

HÃNG
Coopérative Cochinchinoise
N° 125 Boulevard Charner
SAIGON

Hội hàn không định chắc bạc vốn bán
đặt thực.
Hiện nay đã được 740 người hàn.
Bán đồ hộp, rượu chát
rượu mạnh v. v.

Gởi đi Lục-Đinh

Ái viết thư xin chương-trình đều chỉ
về việc xin hàn vào hàng này thì sẽ gởi
cho lập tức.

BÀI
« Văn-Minh »

Để giúp ích cho học trò sơ học các trường,
lớp nhà số, và học số 4 phép toán, trong giờ
chơi và lúc nghỉ.

Bài này có 8 cách đánh là:

Cử-hương, Bình-dã, Canh-tranh, Hiệp-thương
Tung-Đức, Vô-sanh, Luân-thương, và Bức-đá.

Có gởi bán, tại quán « Nong-Cô Min-Đam » và
các tiệm sách trong Lục-châu.

GIA mỗi bộ bài, là hai rất (0 \$ 20) một gói
50 bộ, giá chín đồng (9 \$ 00).

Trở tại nhà Monseur:
Lê-văn-Mai, Lãng-Hành-thông, Tổng-Bình-lộ,
Poste de Trà-ân.

Ái muốn mua nhiều, xin gởi thư thường: ngh!

NAM-HÔNG-PHÁT

KHÁCH SANG

ở đường Boulevard Bonnard, số 106-
ngang Care xe lửa Saigon-Govap
tại Chợ-mới Saigon

Bán rượu tây và sữa xe máy, đến
essence và đến alcool.

Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng
mát, giá rẻ.

Qui-quan, Qui-khách ở xa muốn mua
bật các vật chi thì tới mua giùm, niềm kỹ
lượng gởi tới chỗ ở máy ông.

HỮNG-HỢP-KY.

Thuốc Cam-tích này tại tiệm NH-
THIÊN-ĐƯƠNG ở tại đường Canton số
38 Chợ-lớn có bán, hay làm; liệt-vị có
cơn mà bị bệnh Cam-tích cũng nên gởi
đến đó mua về cho nó ăn thì thấy hiệu
nghiệm liền. e

GIA Mỗi gói 10 bánh... 0\$10
Mỗi hộp 100 bánh... 0 \$0

Tiệm khắc con dấu

Kính tỏ cùng Quý-khách đặng rõ:
Tiệm tôi khắc con dấu đồng, cao-su và
bằng đá cẩm-thạch để mó, vân vân...
Giá rẻ đồ tốt mà làm mau, nếu quý-
khách ai muốn dùng kiểu nào, xin gởi
thư lại tiệm tôi lấy Catalogue lựa kiểu
mà dùng, thì tôi sẽ hết sức làm cho
vừa ý.

TRẦN-DUY-BINH
Graveur
89, Rue Catinat, 89. - Saigon

TIỆM
Trương-văn-Hanh
SADEC

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng
xe máy và sửa xe. Lành thép mướn đèn
khí đá (carbure) theo cuộc quan, hòn,
tan, tế, ky-yên, tàn-gia, hạ-thọ.

Khăn đen hàng nhiều tây tốt thượng
hạng; bán mó và bán lễ vỏ ruột xe máy
hiệu Michelin.

Quý khách ở xa muốn mua đồ phụ
tùng xe máy, xin gởi thư cho tôi, tôi
sẵn lòng ký lưỡng gởi scontre rembour-
sement (gửi là đóng bạc tại nhà thư
mã liền đô).

Hoặc muốn biết giá đồ trước khi mua
thì tôi sẵn lòng cho giá đồ phụ tùng in
sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant).

TRƯƠNG-VĂN-HANH
chủ khai.

CÁO BẠCH

Chúng tôi mới mở một tiệm tại đường
d'Adran, môn bài số 110 (ngay trước Tòa
Tân-dào, hiệu là Tân-phát Long, để sửa:
Đèn Tito-Landi và đèn Manchons, xe máy,
tủ sắt, máy đánh chữ, máy iát và sữa
đồng-đồ, vân vân. Lại cũng có bán: Man-
chons, Carburé và dầu Essence đủ thứ.
Những thợ và máy móc sắp đặt tại
tiệm làm được các việc theo ý qui-ông
giáo cho chúng tôi.

Mỗi khi qui-quan có đám tiệc chi mà
muốn chưng đèn trong nhà chosáng, thì
chúng tôi cũng làm làm được, miếng là
cho chúng tôi hay trước.

Thơ và Mandat xin để như vầy:
NGUYỄN-VĂN-CHƯỢC.
110, Rue d'Adran
Saigon,

VUA LỚN TRỪ ĐỒ VẶT THỰC

NHỮNG NGƯỜI KẾ NGHIỆP HÃNG MOTTET VÀ CÔNG-TY

H. BLANC và HAUFF

Đường CATINAT, SAIGON

Rượu nho đỏ và trắng (thông và ra va)

GRAND BRASSERIE

Perrier

Les Bains de la source de la ville
WITH WHISKY, BRANDY, WINE, LIQUEUR

Nước PERRIER

Như Soda, mua nguyên thùng
và ve, ve lớn, ve phân nửa và
ve góc tư.

Sữa hiệu CON GẤU

Sữa tươi tốt như mới vắt ra

SỮA BẮC NGỌT CONDENSE

Sữa đặc, không đường Condensé

Vàng sữa béo lên

Sữa bò hiệu CON GẤU tại lãnh Suisse làm ra

Giấy hút thuốc hiệu CHAUVE-SOURIS

Máy viết chữ hiệu UNDERYOD, viết rõ ràng làm.

Lời rao

Kính cáo cùm ghech qui ông và qu' thầy
đặng hay.

Tôi là Nguyễn-văn-Mỹ chủ tiệm, bán nón
tại đường d'Adran môn bài số 110, Kể
từ ngày 1er d'Avril 1918, thì tôi dời tiệm
qua đường d'Ormay môn bài số 49.—
Xin qui ông và qui thầy nhâm lúc nhân
du, xin ghé tiệm tôi xem chơi, thì tôi
sẵn lòng tiếp rước.

NGUYỄN-VĂN-MỸ
49, rue d'Ormay, 49 — SAIGON

Trà này trị
bệnh chàm hay
lâm, thán Nh-
Thiên-Đương
có bán.

ĐÀU XÔ

Cửa nhà thuốc

NH-THIÊN-ĐƯƠNG

38, Rue de Canton — Cholon

Thức đậu xô này của đồn-đường hết
lòng nghiên cứu mà chế ra, rất nên thuốc
lương sạch sẽ, những người nóng này
trong mình, hoặc ban trái độc địa, hoặc
nóng cùm nhưt đầu, hôi miệng, ăn
không tiêu tiêu đường đại tiện nứt bôn.
Hễ dùng thử đầu này mà xô thì thấy
hiệu nghiệm liền.

Cách dùng:

Sớm mai để bụng đói, trộn nó với
nước cà-phê mà uống.

Người lớn mỗi lần uống một ve.

Con nít 2, 3 tuổi mỗi lần uống 1 muỗng canh.

Con nít 6, 7 tuổi mỗi lần uống 2 muỗng canh.

Giá mỗi ve..... 0 \$ 30

Thuốc bột dẻ chà rang

Cửa nhà thuốc

NH-THIÊN-ĐƯƠNG

38, Rue de Canton — Cholon

Phàm người ở đời, răng là một vật rất
qui rất cần dùng hơn hết, nếu chừng biết
lưu ý mà giữ gìn, thường thấy có nhiều
người chưa bao làm răng mà răng đã rụng
hết, cho nên phải có thể pháp để chà
răng là đồ rất cần kíp.

Bởi nghĩ vậy, cho nên đồn-đường chế
nó học nhào, gia tâm nghiên cứu mà chế
luyện ra một thể pháp tốt, đã làm cho
thơm miệng mà giết được sâu. Nếu dùng
nó mà súc miệng chà răng cho thường
mỗi ngày, thì răng sẽ sạch mà lại bền
chắc lâu dài, khỏi lo đau nhức chi cả.

Mỗi hộp giá là... 0 \$ 30